

Azizi Bank Master Card

www.azizibank.af

1515

افغانستان ته د بي کیفیته قاچاقي تېلو واردولو په اړه اندېښني

د افغانستان د نفتي موادو او اوبلن گاز تصدی وايي، اوس هم هېواد ته د قاچاقي لارو څخه داسې تېل واردېږي چې چاپيريال ته زیان رسوي، د ناروغيو سبب کېږي او سوداگریز نظام زیانمنوي. دوی وايي، په دې قاچاق کې په دولت کې دننه ځینې کړې او همدارنگه نورې مافیایي ډلې لاس لري. د افغانستان د نفتي موادو او اوبلن گاز د تصدی مسوولین وايي، حکومت ته اوس هم گرانه ده چې هېواد ته د تېلو او گازو د غیر قانوني واردېدو مخه ونیسي. دوی وايي، هېواد ته د تېلو په غیر قانوني واردولو کې په حکومت دننه ځینې کړې هم شاملې دي. د دې تصدی رئیس ولید تمیم دا خبره د سې شنبې په ورځ په کابل کې د واردېدونکو تېلو او گازو د کیفیت د ارزونې په یوې ناسته کې وکړه. ښاغلي تمیم وویل، غیر قانوني وارد شوي تېل او گاز، پر چاپیریال، د خلکو په روغتیا او وسایلو ناوړه اغېز کوي او قانوني سوداگری ته زیان رسوي.

هغه زیاته کړه: «قاچاق، قاچاقبران کوي، هغوی مخفي خلک دي، په حکومت کې دننه له ځینو کړيو سره هم لاس لري او په ضمن کې د منطقي له مخالفینو او سیمه ییزو قوماندانو سره هم اړیکې لري، دوی په زور کارنه کوي بلکې په غلا یې کوي، د هغوی نیول د حکومت لپاره هم سخت دي، بیا هم لارې چارې شته دي.» د نفتو گازو د تصدی رئیس داهم وویل، هېواد ته هرکال شاخوا درې تریلیونه لیتره تېل واردېږي چې یوه برخه یې د بهرنیو ځواکونو، بله یې د حکومت قانوني واردات او دریمه برخه یې قاچاق دی. د کورنیو چارو وزارت وايي، هڅې تېزې شوي هغه سرحدی سیمې چې تېل او داسې نور مواد ځنې په قاچاقي توگه هېواد ته داخلېږي، نورې هم وڅاري او کنټرول یې کړي. د دغه وزارت د ویاند مرستیال نجیب دانش په دې اړه ازادي راډیو ته وویل:

«هغه سیمې چې زموږ ترکنټرول لاندې دي هڅه کوو چې وپي څارو او د قاچاق مخه په کې ونیسو، خو ځینې سرحدی سیمې چې صعب العبوره او ستونزې په کې دي هلته کله کله دا سې پېښې کیږي خو په مجموع کې په سرحداتو کې دقاچاق د مخنیوي لپاره جدې اراده موجوده ده او سربېره پردې تراوسه څو ځلې په سرحدونو کې دداسې حرکتونو مخه نیول شوې ده.» د چاپیریال ساتني اداره وايي، د بي کیفیته تېلو او داسې نورو موادو د کارونې له امله چاپیریال ککړ او د ډول ډول ناروغيو سبب کېږي. د چارو پوه سردار خان وايي حکومت ته په کار ده چې داسې طرحې تصویب کړي چې د بهرنیو ځواکونو د تېلو کیفیت هم ارزایي کړای شي. د نفتو او گازو د تصدی مسوولین وايي په دې اړه یې د یوې پالیسي په جوړېدو لاس پورې کړی او په لږه موده کې به یې د وزیرانو شورا ته به وړاندې کړي.

حنيف اتمر در کندز:

تروریستان را خانه به خانه تعقیب می کنیم

صفحه ۶

Courtesy Image - Social Media

مسوولان وزارت مهاجرین:

در یک هفته ۳۵ هزار مهاجر به کشور برگشته اند

صفحه ۶

«این جنگ از خارج از پاکستان ذریعۀ «ای.اس.ای» در اتخاذ به تروریستان بین المللی علیه ملت ما تحمیل شده و به پیش برده می شود و جنایتکارانه خلاف تمامی اصول و روابط بین المللی همین تروریزم علیه کشور ما تمویل کرده و به آن ادامه می دهد.»

وزارت معادن:

از تسلط طالبان بر معادن جلوگیری می کنیم

صفحه ۳

رسانه ها در برزخ توفیق و شکست

صفحه ۳

در برگ ها

حکومت و نگاه جامعه ناسناسانه به مهاجرین

آموزه عشق در فلسفۀ هگل

مقام محمد

۲۲ مریبی تیم فوتبال افغانستان مدرک درجه سی دریافت کردند

مینه احمدی

سخن ماندگار

هشدار مقام‌های امنیتی در کندز به چه کسی؟

مقام‌های امنیتی و مشاور شورای امنیت ملی افغانستان، دیروز در ولایت کندز از مبارزه با تروریسم در خانه به خانه و لانه به لانه صحبت کردند و گفتند که آنان را از بین می‌برند.

این اظهارات، بیشتر از جانب آقای اتمر مشاور شورای امنیت ملی کشور مطرح شده است. او این اظهارات را درست بعد از برگشتش از روسیه بیان کرده است.

حضور هیأتی به اشتراک وزرای دفاع ملی و امور داخله، مشاور شورای امنیت و فرمانده مأموریت حمایت قاطع ناتو در افغانستان در کندز، از یک طرف نشان از آن داشت که جنگ در افغانستان به تهدیدی کلان برای کشورهای مثل روسیه تبدیل شده است و دولت افغانستان در تلاش است کشور روسیه را اطمینان دهد که تروریسم مهارشده اند.

اما پهلوی دیگر این موضع‌گیری‌ها، پیچیده‌گی این بازی را نیز به نمایش می‌گذارد و نتیجه بالعکس دارد؛ یعنی طالبان کندز با شبکه‌های منطقه‌یی دیگر رابطه داشته باشند.

سخنان والی کندز که از احتمال رابطه طالبان آن ولایت با روسیه پرده برداشت و نسبت به آن هشدار دارد، نمی‌تواند عادی باشد. آن اظهارات نشان می‌دهد که موضع‌گیری مشاور شورای امنیت ملی کشور در کندز، می‌تواند پیام متفاوتی را هم مخابره کرده باشد و به پیچیده‌گی وضعیت جنگ افغانستان بیشتر دلالت می‌کند.

واضح است که جنگ افغانستان دیگر یک جنگ ساده نیست؛ بل جنگی است که در آن منافع کشورهای مختلف متأثر می‌شود. در چنین حالتی آنچه برای سیاست‌مداران و مسوولان کشور باید مهم باشد این است که چگونه کشور را از این ورطه هولناک رهایی بخشند و چگونه آن را قربانی بازی‌های خطرناک نسازند. این انتظار در حالی است که پروژه‌های مختلفی زیر نام‌های متفاوت در حال شکل‌گیری و عملی شدن در این کشور اند و بیم آن می‌رود که ادامه این گونه بازی‌ها کشور را به مرکز آزمایش انواع رقابت‌ها و تقابل‌ها تبدیل کند که نتیجه آن تباهی بیشتر مردم افغانستان باشد.

سفر هیأت بلندپایه امنیتی کشور به کندز در حالی صورت می‌گیرد که جنگ در چهارطرف کشور زبانه کشیده و کابل شاهد تهدیدهای بسیار زیادی است. اگر به‌راستی عزمی برای از بین بردن تروریسم وجود دارد، باید به طالب و داعش که هر دو تهدیدی مساوی برای مردم و دولت اند، به یک چشم دیده شوند و نیز باید در قدم نخست به جای این‌که طالبان در کندز به جست‌وجوی خانه به خانه تهدیدی شوند، باید در عمل هم آن را تجربه کنند و دولت به‌زودی کندز را از وجود آنان پاک کند. این در حالی است که طالبان در شمال کشور دو مرکز فعال و مهم دارند که یکی آن، کندز و دیگری هم بغلان است و به نظر نمی‌رسد که به بسیار زودی این دو منطقه از تصرف طالبان پاک شوند. بنابراین مردم افغانستان به شدت نیازمند این اند که ببینند دولت‌شان به گونه درست عمل می‌کند و به هیچ عنوان کشور در یک سیاست بد قربانی نمی‌شود.

ما می‌دانیم که کشورمان به همان پیمان‌هایی که نقطه تقابل منافع و میدان بزرگش‌های جهانی و منطقه‌یی است، میدان تعامل و سودکشی‌های بی‌شمار نیز هست؛ اما دست یافتن افغانستان به هریک از این گزینه‌ها به نیت بازیگران داخلی ما هم بسته‌گی دارد.

حکومت و نگاه

جامعه‌ناشناسانه به مهاجرین

کشور را شکل می‌دهد. مهاجران افغانستانی از اقشار بی‌سواد و کم‌درآمد که بیشتر به دنبال نان و کارند، شروع و به قشرهای تحصیل‌کرده و متمول که بیشتر به دنبال رفاه و خدمات اجتماعی اند، ختم می‌شود. افراد بسیار زیادی هستند که فقط به دنبال یک لقمه‌نان کشور را ترک می‌کنند و اشخاصی نیز هستند که به‌رغم برخورداری از ثروت و مرتبه بلند اجتماعی، کشور را ترک می‌کنند تا در جایی نفس بکشند که نه تنها بوی خون و باروت نمی‌دهد، بلکه مکانی امن برای فرزندان و همه سرمایه‌های مادی و معنوی‌شان است.

از این رو، دولت وحدت ملی اگر ادعای خدمت‌گزاری به مردم و کشور را دارد، باید از ریشه به معضل مهاجرت در میان افغانستانی‌ها نگاه کند و به چاره‌یابی علمی و عملی در این خصوص دست یازد. همان‌طور که پیشتر گفتیم، این معضل پدیده‌یی چندوجهی با خاستگاه‌های متنوع است که صرفاً پرداختن به یک وجه از وجوه جامعه‌شناختی آن، نمی‌تواند گرهی از مشکل بگشاید. اما عجلاناً برای رهنمایی دولت‌مردان و متولیان امر می‌توان خاطر نشان کرد که جنگ و ناامنی، اصلی‌ترین و بزرگ‌ترین خاستگاه مهاجرت در افغانستان بحران‌زده است و دیگر انگیزه‌ها و خاستگاه‌ها نیز سری در این بیشه دارند. یعنی اگر دولت بتواند در خصوص تأمین امنیت به یک پیروزی پایدار دست یابد، معضل مهاجرت را نیز به‌نحوی مهار کرده و مجال پرداخت علمی و جامعه‌شناسیک به این موضوع و حل بنیادی آن را به‌تدریج دریافت خواهد کرد.

با این وصف، لازم است که دولت وحدت ملی، معضل مهاجرت و رسیده‌گی به مشکلات مهاجرین را از وادی حیرت و دستپاچه‌گی شامل یک برنامه منظم و مدون سازد؛ به‌نحوی که در کنار اقدامات و کمک‌های موردی و مقطعی، به حل درازمدت و خشکاندن ریشه‌های آن اقدامات مقطعی و خوش‌باوری‌های بی‌بنیاد، گذر کند و به حل اساسی مسأله مهاجرت در میان افغانستانی‌ها همت گمارد.

داشتن یک برنامه منسجم و منظم و بلندمدت است تا مهاجرین پس از بازگشت به میهن، مرحله به مرحله مورد حمایت قرار گیرند و آبرو و عزت‌شان حفظ شود و هرگز سربار جامعه نگردند. اما متأسفانه دیده می‌شود که نگاه دولت به مهاجران و پدیده مهاجرت، یک نگاه روزمره، غیرعلمی و جامعه‌ناشناسانه است و از این رهگذر کمک‌های‌شان به مهاجرین نیز حقارت‌بار و گداپورانه است.

گفته می‌شود که هیأتی برای حل مشکل مهاجران تنش در مناسبات پاکستان و افغانستان سبب شده که شمار زیادی از مهاجران افغانستانی وادار به ترک آن کشور شوند و دوباره به خانه و کاشانه اصلی‌شان بازگردند؛ یعنی بسیاری از مهاجران توسط حکومت پاکستان به‌زور از این کشور اخراج شده و یا در حال اخراج‌اند. اما حالا پرسش اساسی این است که برگشت سبیل‌آسای مهاجران افغانستانی، با توجه به شرایط دشوار کشور، چگونه قابل توجیه است؟ هرچند اداره عودت مهاجرین می‌گوید که به هر مهاجر داوطلبی که سند داشته باشد، پنجمد دالر داده می‌شود، یک سلسله کمک‌های صبحی در مرز کشور از جانب برخی مؤسسات در اختیارش قرار می‌گیرد و یک نمره زمین نیز به هر خانواده مهاجر توزیع می‌گردد؛ اما مسلماً حتا اگر این وعده‌ها تحقق یابند، هرگز پاسخگوی نیازها و مشکلات فراوان آنان نخواهد بود.

نیازها و مشکلات فراوان آنان نخواهد بود. خانواده‌هایی که از پاکستان و ایران به کشور عودت می‌کنند، کسانی‌اند که سالیان سال را بیرون از کشور زنده‌گی کرده‌اند و دیگر هیچ سرمایه و پشتوانه‌یی برای آن‌ها در این آب‌و‌خاک نمانده است و بدن شک با سرنوشت نامعلومی در افغانستان مواجه خواهند شد. همچنین گفته می‌شود بیشتر مهاجران عودت‌کرده از پاکستان، در ولایت‌های شرقی و جنوبی کشور زنده‌گی می‌کنند؛ دقیق همان ولایت‌هایی که به شدت دستخوش جنگ و ناآرامی‌اند. چنان‌که برخی از نماینده‌گان مهاجرین عودت‌کرده گفته‌اند، وضعیت عودت‌کننده‌گان در ولایت‌های آنان رقت‌بار است و حتا برخی از آن‌ها به خدمات اولیه صحتی و خوراکی دسترسی ندارند.

علی‌رغم ادعاهای سخنگویان وزارت‌های مهاجرین و کار و امور اجتماعی، نماینده‌های برخی ولایت‌های شرقی کشور مدعی‌اند که هیچ توجهی به مهاجران نشده و نمی‌شود. فراموش نکنیم که مهاجران با پنجمد یا صد دالری که از دولت یا موسسه‌یی در بدو ورود به کشور دریافت می‌کنند، نمی‌توانند چرخ زنده‌گی‌شان را بچرخانند و روی پای خود بایستند. مسلماً حمایت از مهاجران، مستلزم

در ماه‌ها و هفته‌های پسین، رقم عودت مهاجران به کشور به شدت افزایش یافته است؛ چنان‌که در هفته اخیر، ۳۵ هزار مهاجر از کشورهای ایران و پاکستان به افغانستان بازگشته‌اند. پیش از این نیز گفته شده بود که در شش‌ماه گذشته، ۲۰۰ هزار مهاجر از پاکستان به افغانستان برگشته‌اند.

تنش در مناسبات پاکستان و افغانستان سبب شده که شمار زیادی از مهاجران افغانستانی وادار به ترک آن کشور شوند و دوباره به خانه و کاشانه اصلی‌شان بازگردند؛ یعنی بسیاری از مهاجران توسط حکومت پاکستان به‌زور از این کشور اخراج شده و یا در حال اخراج‌اند. اما حالا پرسش اساسی این است که برگشت سبیل‌آسای مهاجران افغانستانی، با توجه به شرایط دشوار کشور، چگونه قابل توجیه است؟ هرچند اداره عودت مهاجرین می‌گوید که به هر مهاجر داوطلبی که سند داشته باشد، پنجمد دالر داده می‌شود، یک سلسله کمک‌های صبحی در مرز کشور از جانب برخی مؤسسات در اختیارش قرار می‌گیرد و یک نمره زمین نیز به هر خانواده مهاجر توزیع می‌گردد؛ اما مسلماً حتا اگر این وعده‌ها تحقق یابند، هرگز پاسخگوی نیازها و مشکلات فراوان آنان نخواهد بود.

خانواده‌هایی که از پاکستان و ایران به کشور عودت می‌کنند، کسانی‌اند که سالیان سال را بیرون از کشور زنده‌گی کرده‌اند و دیگر هیچ سرمایه و پشتوانه‌یی برای آن‌ها در این آب‌و‌خاک نمانده است و بدن شک با سرنوشت نامعلومی در افغانستان مواجه خواهند شد. همچنین گفته می‌شود بیشتر مهاجران عودت‌کرده از پاکستان، در ولایت‌های شرقی و جنوبی کشور زنده‌گی می‌کنند؛ دقیق همان ولایت‌هایی که به شدت دستخوش جنگ و ناآرامی‌اند. چنان‌که برخی از نماینده‌گان مهاجرین عودت‌کرده گفته‌اند، وضعیت عودت‌کننده‌گان در ولایت‌های آنان رقت‌بار است و حتا برخی از آن‌ها به خدمات اولیه صحتی و خوراکی دسترسی ندارند.

علی‌رغم ادعاهای سخنگویان وزارت‌های مهاجرین و کار و امور اجتماعی، نماینده‌های برخی ولایت‌های شرقی کشور مدعی‌اند که هیچ توجهی به مهاجران نشده و نمی‌شود. فراموش نکنیم که مهاجران با پنجمد یا صد دالری که از دولت یا موسسه‌یی در بدو ورود به کشور دریافت می‌کنند، نمی‌توانند چرخ زنده‌گی‌شان را بچرخانند و روی پای خود بایستند. مسلماً حمایت از مهاجران، مستلزم

رسانه‌ها در بروز توفیق و شکست

گفت‌وگو با نظری پیرامون رسانه‌ها، دموکراسی، احزاب و منافع ملی در افغانستان

مصاحبه‌کننده: بیژن آریین - دانش‌آموخته روابط بین‌الملل

بخش نخست

اشاره: این گفت‌وگو چندی پیش با نظری پیرامونی مدیر مسوول روزنامه ماندگار، به‌هدف استفاده در یک تحقیق علمی - دانشجویی انجام شده است. اما از آنجایی که «ماندگار» محتوای آن را برای خواننده‌گان گرمای خالی از فایده نمی‌داند، به نشر آن اهتمام ورزیده است.

***

کارکرد رسانه‌ها در ۱۴ سال گذشته را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

دوران جدید افغانستان یعنی یک‌ونیم دهه گذشته با فعالیت رسانه‌ها آغاز شد و این فعالیت توانست تأثیر خود را در جهت آگاهی‌بخشی به جامعه به‌صورت عریان بگذارد و نسلی را به وجود آورد و تقدیم جامعه کند که متفاوت‌تر از نسل‌های گذشته می‌اندیشد و این از برکت آگاهی‌دهی رسانه است.

این نسل نوظهور و متفاوت، تا اندازه زیادی محصول فعالیت رسانه‌های کشور اند و از این رهگذر، به یک آگاهی تازه دست یافته‌اند. به عبارت دیگر، رسانه‌های دیداری و شنیداری و چاپی در همه عرصه‌ها حتی در عرصه زبان یا گفتار این نسل تأثیر خود را گذاشته و آگاهی‌های فراوانی را به خانواده‌ها و جامعه ارایه کرده‌اند. رسانه‌ها دولت را که بخشی از جامعه محسوب می‌شود، متوجه خطاها و کم‌کاری‌هایش کرده و با جا انداختن فرهنگ نقد و انتقاد در اجتماع، به دموکراسی در افغانستان جان تازه بخشیده است. حتی گراف نخواهد بود اگر بگوییم رسانه‌ها با تزریق آگاهی و اطلاعات به جامعه، سبب یک انقلاب فکری در کشور شده و یک مسیر تازه در برابر نسل‌های نو گشوده است. آنچه گفته شد، همه از جنبه‌های مثبت کارکرد رسانه در جامعه ماست؛ اما می‌توان بر جنبه‌ها و پهلوهایی منفی فعالیت رسانه‌هایمان نیز انگشت گذاشت.

به گونه نمونه، چه جنبه منفی را در رسانه‌های افغانستان می‌توان انگشت‌نشان کرد؟

مسئله امروزه رسانه به عنوان ابزاری برای نمایش و انتقال کالای فرهنگی در جوامع مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد. رسانه‌های تصویری در واقع انتقال‌دهنده فرهنگ به عنوان کالا به جامعه یا جوامع مشخص هستند و در عین حال، انتقال‌دهنده یک پیام مخصوص و خاص به جامعه و جوامعی خاص می‌باشند. فرهنگ‌های بیرونی از طریق فعالیت‌های رسانه‌ها می‌توانند در جوامع جولان پیدا کنند و تأثیرات منفی یا مثبت خود را به‌جا بگذارند. رسانه‌های کشور با درک این نکته می‌توانند در نشرات خود صاحب یک پلان و استراتژی هوشمند باشند. اما متأسفانه رسانه‌های ما در این پانزده سال، با نشر و پخش کالاهای فرهنگی پست و نازل خارجی - مانند سریال‌های طویل و بی‌محتوای هندی و ترکی و فروش آن به مخاطبان بی‌خبر، ثابت کرده‌اند که اهمیتی به کیفیت کار و ارتقای ذوق و شعور هنری و فرهنگی جامعه/مخاطب قابل نیستند و چیزی که برای آن‌ها مهم است، پُر کردن وقت مخاطب و کسب سود از کم‌ذوقی آن است. در حالی که باید بدانیم، رسانه یک ابزار است و این ابزار مانند چاقو در دست ما قرار دارد و این ما هستیم که باید تصمیم بگیریم که با آن میوه را پوست کنند و نوش جان کنیم یا جان یک انسان را تهدید کنیم. رسانه‌ها با قابلیت‌هایی که در جهت مثبت و منفی دارند، می‌توانند سرنوشت انسان‌ها و جوامع را دگرگون بسازند.

همچنین از جمله کارکردهای منفی رسانه‌ها می‌توان گفت، فعالیت برخی از رسانه‌ها - خواسته یا ناخواسته - مردم افغانستان رو در روی یکدیگر قرار داده است. ما فعالیت‌های بیشتر این رسانه‌ها را به گونه‌ی شاهد بوده‌ایم که نقایق قومی را به نحوی دامن زده‌اند و گاهی همانند بلندگوهای دشمن در جامعه عمل کرده‌اند. درحالی‌که یک رسانه رسالت‌مند می‌تواند جامعه را از تشن و افتراق به سمت یک‌پارچه‌گی و اتحاد رهنمون شود. و مسلماً انتظار از رسانه‌ها در افغانستان درون‌منزاعه، چنین انتظاری است. مسلماً کشور ما از لحاظ سیاسی - اجتماعی در یک وضعیت بحرانی و

مرگ‌آفرین قرار دارد و رسانه‌ها همان آب حیاتی‌ست که می‌تواند جامعه را جان دوباره بخشد. رسانه رسالت‌مند می‌تواند زمینه گفت‌وگوی سازنده را به‌وجود بیاورد، متعصب‌ترین و مستبدترین انسان‌ها را به طرف تساهل و تسامح بکشاند و اندیشه‌های متضاد را در یک میز آشتی دهد؛ و یک رسانه نارسالت‌مند و سربه‌هوا نیز می‌تواند نطفه‌گذار انواع مشکلات و بحران‌ها در کشور باشد و همه داشته‌های یک جامعه را برباد دهد که صد البته این توفیق یا شکست، به نوعیت مدیریت و تعلقات یک رسانه بسته‌گی دارد.

رسانه‌ها در افغانستان برای تغییر مثبت وضعیت سیاسی چقدر نقش داشته‌اند؟

رفتن مردم به پای صندوق‌های رای و یا انتخابات، از کارکردهای رسانه‌ها بوده، بدین معنی که انحراف نگاه مردم نسبت به ابزار کسب قدرت، از میله تفنگ به برگه رای‌دهی، از نتایج تلاش و فعالیت رسانه‌ها شمرده می‌شود. زمانی هم که انتخابات در افغانستان برگزار شده اما در پروسه و نتایج آن دستبرد صورت گرفته، رسانه جز افشاگری تقلبات کار دیگری توانسته انجام دهد. همین نفس آگاهی‌دهی امروزه سبب شده که مردم نگاه‌شان را به چگونه‌گی کیفیت و کمیّت حکومت به شکل دقیق معطوف بکنند، به این معنی که حالا می‌فهمند مبنای ساختار همین حکومت چیست، ظرفیت و یا توان‌مندی رهبران حکومت در کدام حد است و سیاست‌گذاری‌های حکومت به کدام سو روان است. این‌ها از مواردی اند که به دلیل کارکرد رسانه‌ها به

مجلس تصویب و رییس جمهوری توشیح کند و بازم به دلیل آگاهی‌دهی‌های بیشتر، موانع بر سر توزیع آن نیز برداشته می‌شود. در باره تقلبات و وسیع انتخاباتی نیز ما دیدیم که آگاهی‌دهی رسانه‌ها و بسیج افکار عمومی توسط آن‌ها باعث شد که حکومت و جامعه جهانی نتواند در قبال وضعیت بی‌توجه باشد. مسلماً زمانی که ما یک دولت مسوول و پاسخگو داشته باشیم، رسانه بهترین ابزار برای کشاندن دولت به سوی عملکرد مثبت است. اما زمانی که دولت بی‌توجه باشند، اگر رسانه بسیار قوی عمل کند، سنگ‌ترین حکومت نیز نرم می‌شود و به خواست مردم تمکین می‌کند.

از آگاهی‌دهی سخن زدید، رسانه‌های افغانستان در امر آگاهی‌دهی یا اطلاع‌رسانی چقدر بی‌طرف بوده‌اند؟

ما یک تجربه نو از فعالیت‌های رسانه‌ها داریم، افغانستان کشوری‌ست که یک‌ونیم دهه می‌شود که از دوران متفاوت گذشته گذار کرده و در یک وضعیت جدید قرار گرفته. اما متأسفانه ما در وضعیت جدید نیز هنوز متأثر از دوران متفاوت گذشته هستیم که در واقع امروزمان را پیوند می‌زند به وضعیت دیروز. بدین معنا که ما در دیروز حرکت‌های متضاد و خوانش‌های خشن را داشتیم ولی امروزه همان خوانش‌ها با تغییر لباس وجود دارند؛ بنابراین در چنین وضعیتی، رسانه‌ها می‌توانند ابزار گروه‌ها یا طیف‌های متضاد باشند و وقتی ابزار این دسته‌ها قرار گرفتند، فرایند عملیاتی‌شان نیز در برابر یکدیگر قرار می‌گیرد و این می‌تواند برای جامعه گذار کرده یا در حال گذار مضر باشد.

یعنی رسانه‌ها بی‌طرفانه عمل نکرده‌اند؟

ما هیچ رسانه‌ی را در جهان نمی‌توانیم سراغ داشته باشیم که کاملاً بی‌طرفانه عمل کند. هر رسانه‌ی که ایجاد می‌شود، در پی یک انگیزه یا هدف ایجاد می‌شود، و نفس هدف‌مندی ایجاد یک رسانه، آن را در نقش یک ابزار تبارز می‌دهد که این سبب می‌شود رسانه در فرصت‌ها و اوقاتی خاص، جانب‌دارانه عمل بکنند. شما اگر یک رسانه بین‌المللی را مد نظر بگیرید، یک سال هم اگر به شکل عادی فعالیت کنند، اما یک خبر را هدف‌مندانه می‌خواهد به گوش جهان برساند که آن خبر مربوط می‌شود به منافع دستگاهی که در پشت آن رسانه خوابیده. در افغانستان نیز همین تجربه وجود دارد و ما نمی‌توانیم استثنا باشیم. هیچ رسانه‌ی در افغانستان بی‌طرف نیست و اگر رسانه‌ی ادعا کند که من بی‌طرف هستم، ادعایی گراف کرده است. به عنوان نمونه، روزنامه ماندگار به عنوان یک رسانه در جریان انتخابات طرفدار بود، تلویزیون طلوع نیز جهش کاملاً مشخص بود، تلویزیون آریانا هم دارای جهت معلوم بود و روزنامه هشت صبح نیز جهت مشخصی را تعقیب می‌کرد. جانب‌داری یک امر طبیعی در رسانه‌های ماست و نمی‌توان انتظاری خلاف آن را داشت.

وجود آمده اند. همچنین امروز زمینه حضور ولو اندک زنان در جامعه که مسلماً یک گام مثبت سیاسی است، بیشتر از طریق رسانه‌ها فراهم شده است. پدری که تا دیروز دخترش را به دلیل رفتن به مکتب ملامت می‌کرد، امروز خودش دخترانش را به مکتب روان می‌کند و به این‌هم فکر نمی‌کند که ممکن باد چادر دخترکش را باد در جایی برای لحظه‌ی از سرش کنار بزند. حالا می‌تواند به آن کنار بیاید. یقیناً این رسانه است که آگاهی و آسان‌گیری را در ذهن افراد پدید می‌آورد. از این لحاظ، از انتقاد از حکومت‌ها تا کشاندن مردم به انتخابات و تا تأثیرگذاری روی جنبه‌های مختلف زندگی، نقش رسانه‌ها را در بهبود عملکرد دولت‌مردان روشن می‌سازد. همچنین ما دیدیم که بر سر دو واژه «دانشگاه» و «پوهنتون»، مردم و حتی دولت دو دسته شده و با یکدیگر درگیر شدند. اما به‌تدریج بر اثر فعالیت رسانه‌ها، نمایش نقد و نظرات علمی و ارایه بینش‌های متفاوت مشاهده کردیم که این مشکل در مجلس نماینده‌گان حد اقل در سطح قانون تحصیلات عالی نظامی حل شد. اطلاع‌دهی در مورد هویت شهروندی و احترام به آن سبب شد قانون شناسنامه‌ی برقی به گونه مدرن عادلانه آن در

آزادی بیان یکی از مولفه‌های دموکراسی است؛ اما آزادی بیانی که حالا در کشور دموکرات افغانستان شکل گرفته، برخی آن را دستاورد رسانه‌ها می‌دانند و برخی دیگر، دستاورد حکومت می‌خوانند. با کدام دیدگاه موافق هستید؟

آزادی بیان و به عبارتی آزادی رسانه‌ها، متأثر از وضعیت جدید است و بایسته بدیهی و طبیعی فرایند دموکراسی در کشور محسوب می‌شود که در آن مردم مردم و کاربران رسانه خود موجی برای شکل‌گیری آن بوده اند و نیاز جامعه آن را پروریده است. بنابراین آزادی رسانه‌ها لازمه نظام کنونی می‌باشد؛ یعنی تفاوتی که می‌خواهیم نسبت به دوره طالبان و یا پیش از ۱۱ سپتمبر شاهدش باشیم، فقط در فعالیت رسانه‌ها متصور است. اگر آزادی رسانه‌ها نباشد، استبداد در بلندترین حد خود شکل می‌گیرد و آن وقت نمی‌توان ادعا کرد که ما از نظامی مبتنی بر دموکراسی یا حتی متمایل به دموکراسی برخوردار هستیم. آزادی رسانه‌ها خط سرخ دموکراسی است و بدون آن، استبداد حکم‌فرمایی خواهد کرد. هرچند اکنون در موجودیت رسانه‌های آزاد، زمینه‌هایی از استبداد در کشور وجود دارد اما زود گذر است.

در چه مواردی استبداد وجود دارد؟

استبداد در زمینه‌های سیاسی وجود دارد، در زمینه‌های فرهنگی وجود دارد، در زمینه‌های دخالت در حوزه فردی وجود دارد. به‌ویژه شما وقتی به روستاها و حتا مراکز ولایت‌ها سفر می‌کنید، در آنجا استبداد مطلق و حاکم را مشاهده می‌کنید و می‌فهمید که دموکراسی به‌جز در مراکز ولایات و شهرها، وجود خارجی ندارد. از این لحاظ، آزادی بیان آن‌هم به گونه نسبی را می‌توان دستاورد مردم افغانستان دانست، نه حکومت. حکومت نتوانسته مانع آزادی بیان یا آزادی رسانه‌ها شود. حکومت قلباً با آزادی بیان سر سازش نداشته است؛ چنان‌که باری آقای کرزی در لندن در حضور شخصیت‌های غربی، از آزادی بیان در افغانستان انتقاد کرد و گفته بود که آزادی بیان برای افغانستان بسیار مضر تمام شده است.

حالا این مضرات از نظر حامد کرزی کدام موارد بوده‌اند؟

مسلماً مضرات خاصی وجود نداشته‌اند. اما آنچه آقای کرزی را به این واکنش واداشته بود، ایستاده‌گی رسانه‌ها در برابر فساد و ندانم‌کاری و تمامیت‌خواهی‌های حکومت او بوده است. رسانه‌ها هرشب از سیاست‌های آقای کرزی انتقاد می‌کردند، از فساد وزیران حکومتی وی حکایت‌ها گفته‌اند و صفحات خود را از افشاگری‌ها پُر کرده‌اند و بدیهی‌ست که تحمل چنین وضعی برای حاکمی که به دموکراسی و آزادی بیان خو نکرده بود بسیار دردناک می‌نمود. آقای کرزی اگر آزادی بیان را تحمل هم کرده بود، یقیناً از روی جبر و اکراه بوده، نه بر اساس علاقه به ارزش آن. حالا هم در دوران آقایان غنی و عبدالله عین وضعیت را داریم. به باور من، پیش از این‌که دولت در رایج ساختن آزادی بیان نقش داشته باشد، جامعه جهانی و تمویل‌کننده‌گان غربی در این‌باره نقش آفریده‌اند. ارگ تنها یک یا دو رسانه را ایجاد کرده که از زمان آقای کرزی تا هنوز در جهت خشونت و اختناق کار می‌کنند، اما سایر رسانه‌ها که توسط مردم، نهادها و موسسات داخلی و خارجی ایجاد شده‌اند، نقش مثبت‌تری را در راستای تساهل و مدارا در جامعه بازی کرده‌اند.

منظورتان این است که دولت بیشتر خواهان وضع محدودیت یا سانسور بر رسانه‌ها بوده است؟

دقیقاً! برای وضع سانسور بر رسانه‌ها تلاش‌های زیادی صورت گرفته؛ از ارباب تا تطمیع و غافلگیر ساختن رسانه‌ها، که در جاهایی موثر بوده و در جاهایی هم نه. از این لحاظ آزادی بیان، محصول کار مردم افغانستان و همان نسلی‌ست که آمدند و در رسانه‌ها شب و روز خود را گذراندند و کار و زحمت کشیدند و رسانه‌ها را از پایین‌ها به اوج رساندند. البته تا دیروز رسانه‌ها به تلویزیون و رادیو و روزنامه خلاصه می‌شد، اما حالا تویتز، فیس‌بوک و سایر شبکه‌های اینترنتی نیز به این جمع اضافه شده‌اند و هر کس با استفاده از آن‌ها می‌تواند هرچه دلش خواست بگوید و آزادی بیان را تمثیل کند. ولی با این‌همه در افغانستان تلاش برای سرکوب آزادی بیان به انحاء مختلف وجود دارد و دولت باید نهنه‌تها به این تلاش‌ها پایان دهد، بل باید به تقویت هرچه بیشتر حق آزادی بیان همت گمارد. اکنون تلاش‌های حکومت برای وضع کردن مالیات سنگین بر رسانه‌ها به معنای تلاش برای محدود کردن و بستن بسیاری از رسانه‌هاست.

بخش نخست

عشق و عاشقی های زود هنگام

نوجوانان در سنین بلوغ، زیر فشارهای عاطفی و هیجانی زیادی قرار دارند. در این دوره، نوجوانان به طور طبیعی گرایش به مظاهر نو داشته و در مورد ظاهر، مدل مو و انتخاب پوشش با پدر و مادر خود اختلاف دارند. این نوع گرایش های طبیعی، از عوارض دوران بلوغ است که اگر والدین برخورد درستی با آن داشته باشند، با گذشت زمان تعدیل می شود. متأسفانه به دلیل فشارها و محدودیت هایی که والدین بر فرزندان خود اعمال می کنند «تب دوره نوجوانی» در آن ها نهادینه شده و والدین و فرزندان وارد یک دوره طولانی لجاجت می شوند. خانواده ها اطلاع چندانی از شرایط دوران بلوغ ندارند و با ظهور علائم دوران بلوغ در فرزندان خود، دچار ترس شده و به محدودسازی فرزندان خود می پردازند. این شرایط باعث می شود که تعارض بین والدین و فرزندان زیاد شده و نوجوان از لحاظ عاطفی زیر فشار شدیدی قرار گیرد. نوجوان در این صورت، برای ارضای نیازهای روانی خود، به اجتماع کشیده می شود و با اولین ابراز محبت، احساس «عاشق شدن» در او شکل می گیرد و فکر می کند کسی پیدا شده که او را می فهمد و تایید می کند. در این مقاله قصد داریم عوارض این هیجانات دوران بلوغ را مورد بررسی قرار دهیم.

پشیمانی از قول و قرار ازدواج

از عوارض عشق های دوران بلوغ، رد و بدل شدن قول و قرار ازدواج بین دختر و پسر است.

برخی از نوجوانان زیر تاثیر هیجان های روحی دوران بلوغ، نسبت به هم متعهد شده و قول ازدواج می دهند؛ ولی در بیشترین موارد پس از چندسال و با تعدیل هیجانات روحی، به این نتیجه می رسند که تصمیم غلطی گرفته اند اما به دلیل قولی که به هم داده اند، قادر به جدایی نبوده و مجبور به ازدواج می شوند. این احساس تعهد در دختران بیشتر دیده می شود. در این حالت، آن ها فکر می کنند که در صورت پایان رابطه، اگر طرف مقابل دچار مشکلی شود، مسوولیتش با آن هاست و دچار عذاب وجدان می شوند.

روانشناسان معتقد اند که «بی تجربه گی و ساده گی نوجوانان در روابط اجتماعی، مشکلاتی در زنده گی آینده آن ها ایجاد می کند». مدارک دوستی های دوران نوجوانی، عکس، نوشته و هدایایی که بین دختر و پسر رد و بدل می شود، به عنوان تهدیدی برای زنده گی آینده آن ها مطرح است. برخی از نوجوانان با دوست خود عکس می گیرند و عکس های خانوادگی رد و بدل می کنند. این عکس ها مورد سوءاستفاده قرار گرفته و پس از جدایی، وسیله باج خواهی یکی از طرفین (بیشترینه پسران) می شود. بسیاری از پسران و دخترانی که تجربه این دوستی ها را دارند، پس از ازدواج خود همواره دغدغه و نگرانی فاش شدن روابط گذشته خود را دارند. در این دوره، نوجوان برای حفظ این ارتباط تلاش می کند و حاضر است هر هزینه یی برای ادامه رابطه بپردازد. آن ها مصر به ادامه ارتباط و حتا ازدواج هستند. در این حالت، قطع رابطه به افسرده گی شدید منجر شده و نوجوان بی حوصله می شود، میل به زندگی ندارد و در مواردی نیز دست به خودکشی می زند.

بدبینی نسبت به همسر آینده و احساس خیانت، از دیگر عوارض دوستی های دوران نوجوانی است. افرادی که در دوران نوجوانی روابطی با جنس مخالف داشته اند، پس از ازدواج به همسر خود شک دارند. حتا اگر دختر و پسر پس از دوستی با هم ازدواج کنند، نسبت به هم اطمینان لازم را ندارند و همواره ظن به خیانت دارند. آن ها فکر می کنند کسی که حاضر به دوستی با آن ها شده، ممکن است با دیگران نیز رابطه برقرار کند.

برده است که با خودسازی و خودشکوفایی، به فاصله هرچه بیشتر از خواجه می رسد. حال آن که عاشق و معشوق «متعهد می شوند که شخصیت های شان را به یکدیگر تسلیم کنند و هر کدام تنها با دیگری کامل باشند». (۳) بدین طریق علاوه بر آن که شخصیت این دو در یکدیگر ادغام شده است، ارتقایی نیز صورت گرفته است. زیرا خانواده، بنیاد و (به واسطه وحدت) شخصیتی غنی تر است. عاشق و معشوق ابدا مخالف یکدیگر نیستند. (۴)

هم چنین هگل در تبیین هنر رمانتیک سه خصیصه را خاص هنر مزبور برمی شمرد: شرف، عشق و وفاداری. شرف، پی بردن به ارج و ارزش خود است، حال آن که در عشق، عاشق به ارج و ارزش نامتناهی دیگری اعتراف می کند و حقیقت نفس خویش را در او می یابد. (۵)

ب: اخلاق در عشق

از آنجا که زن وشوهر، در بنیاد خانواده شخصیتی واحد می یابند و اصل در زناشویی، وحدت شخصیت و سپردن استقلال خویش به یکدیگر است، ازدواج خویشاوندی با اخلاق اجتماعی تعارض دارد. (۶) بنابراین عشق در این میانه واسطه یی است برای تحقق اهدافی اخلاقی. زناشویی اساسا پیوندی اخلاقی است که بر مبنای آن بنیادی ماهیتا اخلاقی (یعنی خانواده) شکل می گیرد. هگل در این زمینه تصریح می کند: «عنصر اخلاقی ذاتا کلی است و این رابطه که با طبیعت به وجود آمده [یعنی خانواده] اساسا امری روحانی بودن، اخلاقی است». (۷)

بر همین اساس طلاق نیز، به واسطه آن که این پیوند روحانی و اخلاقی را از هم می گسلد، غیر اخلاقی است و باید به تأخیر افتد. (۸) بنابراین عشق نه تنها وحدت بخش است، بلکه عنصری اساسا اخلاقی به شمار می رود (چرا که وحدت نشأت گرفته از آن اخلاقی است).

در این جا نیز تضاد و تقابلی عمیق بین رابطه عاشق و معشوق و نسبت خواجه و برده برقرار است. آنچه در رابطه اخیر، اخلاقی به حساب می آید، دوری هر چه بیشتر برده از خواجه است. برده با فاصله گیری از طرف مقابلش و پناه بردن به درون خویش، به صیانت نفس و آزادی (از نوع روانی آن) دست می یابد. شاید بتوان گفت که احساس بر سازنده نسبت، بین خواجه و برده، نفرت است. نفرت نقطه مقابل عشق و برهم زنده وحدت اشیا است.

ج: جنبه عقلانی عشق

با تفصیلات بیان شده، می توان دریافت که عشق از نگاه هگل کاملا عقلانی است. استیسی این جنبه را چنین توضیح می دهد: «... بنابراین مبنای ازدواج دل داده گی نیست، بر پایه احساس است، اما فقط احساسی که در هسته آن عقل قرار دارد. عقل در این جا در جامعه احساس تجلی می کند ... زناشویی مانند هر یک از تأسیسات اخلاقی بر پایه عقل استوار است». (۹)

اما از این لحاظ شاید نتوان تقابلی بین این نسبت و رابطه خواجه و برده بیان کرد. به اعتقاد هگل «خودآگاهی حقیقی، تنها وقتی به دست می آید که ارتباط خود و دیگری به رابطه متقابل بین دو فرد خودآگاه بسط می یابد». (۱۰) در این جا مراد هگل رابطه خواجه و برده است و نه عشق. هگل رابطه خواجه و برده را مرتبه یی ضروری و کلی در فرآیند تمدن می داند که در آگاهی فردی بروز می یابد. (۱۱) اگر عقلانیت، مشخصه عشق هگلی قلمداد می شود، مراد تفاوت این مقوله با عشق از نگاه دیگران است و باید دانست که هر آموزنده یی در نظام هگل از جهتی عقلانی بهره می برد.

ابوالفضل رجبی

عشق در فلسفه هگل آموزه

بخش نخست

از آنجا که زن وشوهر، در بنیاد

خانواده شخصیتی واحد می یابند و اصل در زناشویی،

وحدت شخصیت و سپردن استقلال خویش به یکدیگر است،

ازدواج خویشاوندی با اخلاق اجتماعی تعارض دارد. (۶) بنابراین عشق

در این میانه واسطه یی است برای تحقق اهدافی اخلاقی. زناشویی

اساسا پیوندی اخلاقی است که بر مبنای آن بنیادی ماهیتا اخلاقی

(یعنی خانواده) شکل می گیرد. هگل در این زمینه تصریح می کند:

«عنصر اخلاقی ذاتا کلی است و این رابطه که با طبیعت به وجود آمده

یعنی خانواده اساسا امری روحانی به حساب می آید و تنها به واسطه

روحانی بودن، اخلاقی است». (۷)

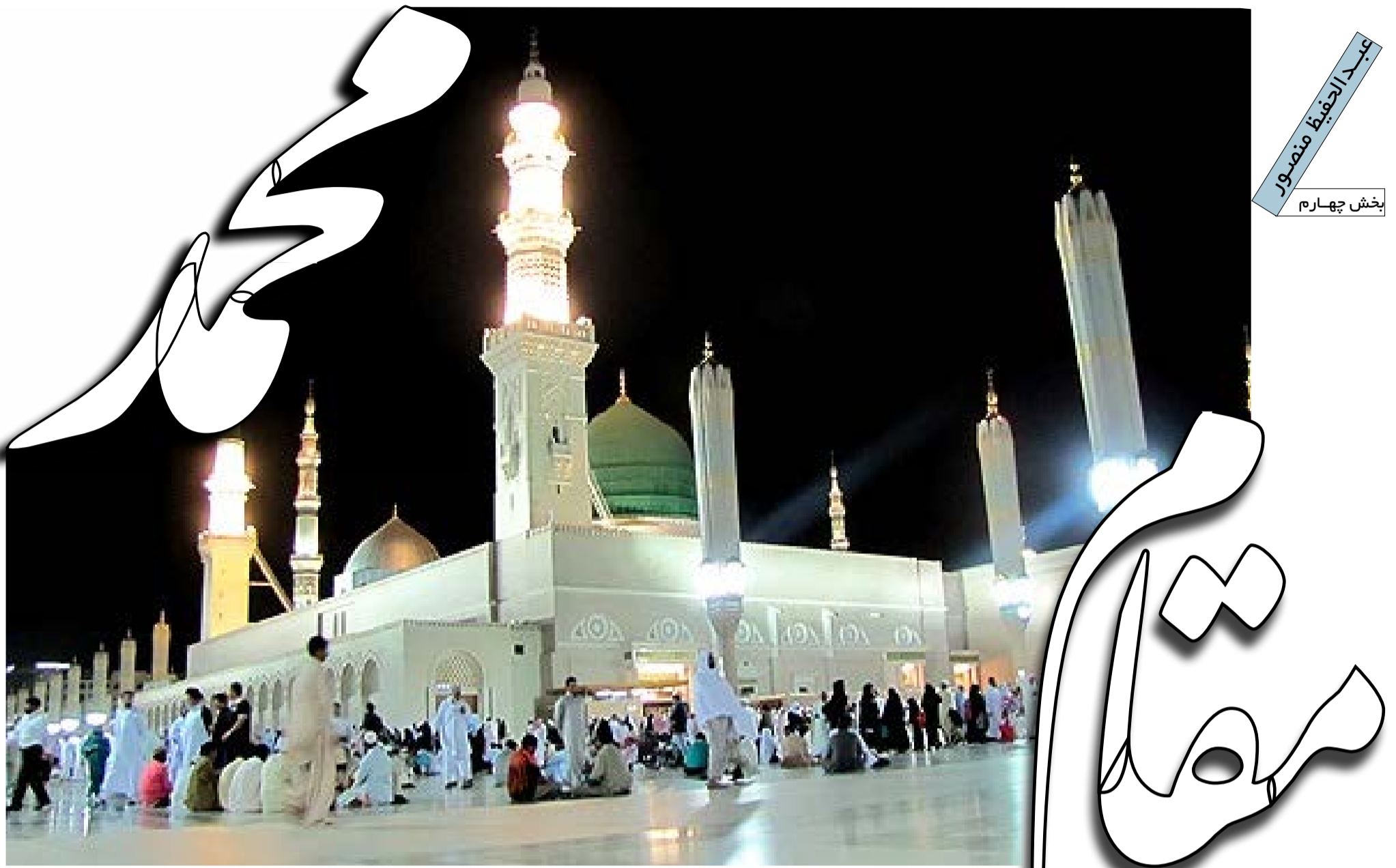
در این نوشتار کوشیده ام تا تقابل رابطه عاشق و معشوق را با نسبت خواجه و برده از نگاه هگل بیان کنم. طبیعتاً وجوه دیگری از عشق نیز وجود دارد که بیان شان در این مقال نمی گنجد، برای مثال تقابل خصمانه میان عاشق و معشوق نیز قابل تصور است؛ نمونه بارز این تقابل، در ارتباط میان کی یرکگور و نامزدش، رژین، به چشم می خورد. انتظار می رود این نوشتار را هم چون طرحی اجمالی و گذرا از عشق هگلی بینگارید.

سراغز

در فلسفه هگل می توان تقابل را مقوله اصلی به حساب آورد. بنابراین سعی ما بر آن خواهد بود که عشق را از دریچه دو تقابل متقابل بنگریم: تقابلی که نسبت خواجه و برده با رابطه عاشق و معشوق (در خانواده) دارد و نیز تقابل بین ادیان یهود و مسیح. در رابطه عاشق و معشوق، انحلال شخصیت زن و مرد در یکدیگر

در این جا برخلاف رابطه یی که خواجه و برده با هم دارند، تقابلی در کار نیست. در رابطه خواجه و برده، آزادی حقیقی از آن

بخش چهارم
عبد الحفیظ منصور

آموزه‌های اخلاقی اسلام از درخشندگی خاصی برخوردارند، به عنوان نمونه: مومن آئینه مومن است؛ دروغ نگویند؛ تهمت مبنید؛ ظلم پس از شرک به خدا بزرگ‌ترین گناه است؛ به کودکان شفقت و به بزرگان احترام داشته باشید؛ همسایه بر شما حق دارد؛ غیبت به مثابه خوردن گوشت برادر مسلمان شماس؛ راست‌گو و صادق باشید؛ در امانت خیانت نکنید؛ به عهد و پیمان‌تان استوار باشید؛ عدالت بورزید زیرا عدالت به تقوا نزدیک‌تر است؛ چیزی که به خود می‌پسندید، به دیگران هم بیسندید؛ خداوند توبه‌کننده‌گان و پاکیزه‌گان را دوست دارد؛ هر کسی مسوولیت کار خود را دارد؛ ظلم نکنید؛ در مال شما فقرا و تنگ‌دستان حق دارند؛ حسن خلق صدقه است؛ بهشت زیر پای مادران است؛ شراب‌نوشی، قماربازی و بخت‌آزمایی از اعمال شیطان‌اند، از آن اجتناب کنید؛ بهترین کس آن است که خیرش به دیگران برسد؛ مسلمان خوب آن است که دیگران از دست و زبانش در امان باشند؛ خون، مال و آبروی مسلمان بر مسلمان حرام است؛ مومنان برادر یکدیگرند؛ اظهار سخن حق نزد حاکم ستمگر از برترین عبادات است... در هیچ آیین قدیم و هیچ مکتب جدید فکری و فلسفی، پیام‌هایی بدین روشنی وجود ندارند، از همین رو است که دستوره‌های محمد را همه‌گان می‌توانند بیاموزند و مخاطبان، بدون تکلف و با سهولت، معنی و مفهوم آن را درمی‌یابند.

ساده‌سازی و شفافیت در رساندن پیام، کار بس مهمی است، چنان‌که امروزه برای توضیح یک نکته، سمینارهایی برپا می‌شود، کارشناسی ویژه با معاش گزاف به مقصد توضیح و تشریح آن دعوت می‌گردند و پس از این همه مصرف، تازه دیده می‌شود که مسأله‌یی به بحث گرفته شده و محدود کسانی از آن بهره‌مند شده‌اند! پیامد این‌گونه مباحث، کجا و سودمندی پیام‌های محمد کجا؟ درود و سلام‌های بی پایان بر او باد!

محمد تنها برگزیده پروردگار است که بسته کاملی از شیوه‌ها و راهکارها را پیشکش کرده است، که در صورت به‌کارگیری آن، پیام‌های او به منصه اجرا درمی‌آیند. به عنوان مثال: ادای نمازهای پنج‌گانه در روز، پاره‌یی از پیام او را عملی می‌کند. ادای نماز جمعه در هفته زمینه تحقق بخش دیگری از دستوره‌های او را مساعد می‌سازد. ادای فریضه روزه و زکات در هر سال، در سطح کلان‌تری فرصت انجام توصیه‌های آن جناب را میسر می‌کند. اگر یکی در سطح فرد و قریه است، دیگری در سطح شهر است؛ برای آن‌هایی که توانایی مالی و بدنی دارند، در سطح جهانی، اسلام کنگره‌یی را در نظر گرفته است که حج نام دارد. اگر یکی در روز است، دیگری در هفته و سومی هم پس از هر سال... بیدل این همه خوبی را در آیین محمد می‌بیند و در مدح

ایشان می‌سراید:

این بهارستان اقبال ای چمن سیما، بیا
هر دو عالم در رکابت می‌رود، تنها بیا

هشت: الگوی فراگیر

از تفاوت‌های بارز میان ادیان و مکاتب فکری عصر جدید، یکی این است که بنیان‌گذاران ادیان حنیف و ادیان غیرحنیف در زنده‌گی الگو و نمونه بوده‌اند. کمالی که اسلام در این میان دارد، فراگیری و همه‌جانبه بودن الگوی آن است؛ چه سایر پیامبران در یکی از بخش‌ها شایسته‌گی و برازنده‌گی خویش را داشته‌اند ولی محمد در همه بخش‌ها سرآمد می‌باشد.

نوح در امر دعوت، مبارزه پی‌گیر و درازمدتی داشت. ابراهیم در کار شکستن بت‌ها قهرمانی نشان داد و آماده قربانی کردن فرزندش - اسماعیل - در راه خدا گردید. موسی شجاعت عظیمی در امر مبارزه با فرعون از خود تبارز داد. عیسی نمونه‌یی برجسته از عفو و گذشت، عطف و مهربانی است. سلیمان در امر اداره و رهبری مردم و ایجاد یک حکومت با شأن و شوکت توفیق زیادی داشت. صبر ایوب در برابر بلاها و مصیبت‌ها زبان‌زد همه‌گان است. یعقوب در فراق فرزندان از آزمایش‌های دشواری را پشت سر گذاشت، تا حدی که جهان در نظرش تیره و تار گردید. یوسف اسلوب و شیوه دعوت را به دعوت‌گران یاد داد، تا دانسته شود یک غلام چگونه قومی را به سوی هدایت رهبری می‌کند. تاریخ ادیان نشان می‌دهد که پیامبران شرقی همه از خانواده‌های اشراف برخاسته‌اند؛ بودا، زردشت و مبلغان هندویسیسم همه کسانی‌اند که به طبقات بلند اجتماعی نسبت می‌رسانند. هر یک از این پیشوایان پس از عمری زنده‌گی در ناز و نعمت، به زهد و پارسایی رو آورده و به دعوت پرداخته‌اند. نکته مشترک در دعوت همه این داعیان، دنیاگریزی و بی‌آزاری است. سید سلیمان ندوی در «رسالت محمدی» می‌گوید:

«پیامبران دیگر برای طبقه و قشر خاصی از مردم الگو و نمونه می‌باشند، زیرا زنده‌گی آن پیامبران در یک بخش خلاصه می‌گردد. اما آن‌چه از کارنامه محمد برمی‌آید، حضرت ایشان برای همه گروه‌ها، اقدار و طبقات الگو و سرمشق می‌باشد.» ندوی می‌گوید: «اگر کودک هستی، روزگار یتیمی محمد را به یاد آر و از آن بیاموز. اگر جوان هستی، سال‌های نوجوانی محمد را به خاطر بسپار، آن روزهایی که در صحرائ مکه به چوپانی می‌پرداخت. اگر تاجر هستی، از کارنامه تجارتی محمد به شام درس بگیر. اگر در پی یاری و حمایت ضعفا و ناتوانان محله خود هستی، ببین که «حلف الفضول» برایت چه می‌گوید. اگر کاکای شریف اما تهیدستی داری، بنگر که محمد با ابوطالب چگونه معامله داشت. اگر مردی متأهل هستی، رفتار محمد را

با خدیجه بررسی کن و از آن سر مشق بگیر. اگر در پی خیر و اصلاح در میان مردم خویش هستی، از تدبیر محمد در امر بنای کعبه و نهادن حجرالاسود به جایش یاد بگیر. اگر دعوتگر هستی، برنامه دعوت حضرت ایشان را به خاطر بسپار و از رنج‌هایی که محمد در این راه متحمل شدند، توشه بگیر. اگر دوستی داری، با او چنان کن که محمد با ابوبکر کرد. اگر فرمانده سپاه و لشکر هستی، شیوه رهبری محمد را در بدر، احد، خندق و تبوک از نظر بگذران. اگر کشور گشا و فاتح میدان هستی، رفتار محمد را با مردم مکه، پس از فتح آن ببین. اگر در مبارزه با شکست افتاده‌ای، از اعمال محمد پس از جنگ احد درس بیاموز. اگر صاحب اولاد و نواسه هستی، رفتار محمد با فاطمه و فرزندانش را بنگر. اگر می‌خواهی عدالت را استوار سازی، به توطیه‌ها و دسائس قریش و از تنهایی‌های محمد در برابر آن‌ها بیاموز. اگر معلم هستی، ببین که محمد با اهل صفا چگونه معامله می‌داشت و تعلیم‌شان می‌داد. و اگر بیمار هستی، روزهای بیماری آن جناب را مرور کن و از آن توشه بگیر...»

خلاصه در هر سن و سالی که هستی، در هر جا و مقامی که قرار داری، محمد الگو و نمونه است و عالی‌تر از آن در میان بشریت یافت نمی‌شود. و این هم یکی دیگر از ویژه‌گی‌های آیین محمد است که همتایی ندارد. جامی چه نیکو و به‌جا سروده است:

حسن یوسف دم عیسی ید بیضا داری
آن چه خوبان همه دارند تو تنها داری

نه: مستند بودن

از نشانه‌های بارز هر دینی؛ معقولیت، جامعیت و شفافیت احکام و دستوره‌های آن می‌باشد. اما یکی دیگر از این نشانه‌ها مستند بودن احکام آن است که این ویژه‌گی مزایای دیگرش را اعتبار می‌بخشد. در غیر آن، احکام بدون سند می‌ماند و نزد عقلا صلاحیت پذیرش را از دست می‌دهد.

در ادیان جاپاتی و چینی، افسانه‌ها و خرافات به عنوان منبع اولیه ادیان گردآوری شده‌اند. بنیان‌گذاران شیئتو در اصل وجود خارجی ندارند، چه رسد به این‌که از چگونه‌گی زنده‌گی آن‌ها اطلاعی در دست باشد. حیات تا ۶۰۰ سال قبل از میلاد تا ۶۰۰۰ سال پیش از میلاد تخمین زده شده است، که خود تاریکی زنده‌گی وی را بازگو می‌دارد. کنفوسیوس در پنج جلد نکته‌ها، قصه‌ها و اندرزهای تاریخی را گرد آورده است که نه منبع آن‌ها روشن است و نه تاریخ آن گفته‌ها. در هندویسیسم بیشتر از آیین کنفوسیوس سردرگمی حاکم است؛ مسایلی در این دین وجود دارد که ریشه آن‌ها نامعین و اعتبار آن‌ها نامشخص می‌باشد. از آنجایی که در این دین، اشخاص فراوانی نقش ایفا کرده‌اند و هر یک نکته‌یی بر آن

افزوده‌اند، نحوه زنده‌گی همه این پیشوایان و صحت گفتارشان ناشناخته است و از آن فراتر، نام کامل آن‌ها نیز در دسترس نمی‌باشد.

وقتی به دین جین و بودیسم می‌رسیم، سال‌های زیادی مؤسسن این ادیان بی‌حرف می‌باشند و کسی نمی‌داند که رهبران این دو دین در این سال‌ها چه می‌کردند و چه می‌گفتند. روشن است که وجود ابهام و تاریکی در زنده‌گی هر رهبری به‌ویژه اساس‌گذاران یک دین، نقص کلانی در آن دین به‌حساب می‌آید. علاوه بر آن، از ثبت پیام‌های مؤسسن دو دین یاد شده گزارش مستندی وجود ندارد؛ همه آن پیام‌ها با افسانه‌ها و خرافات آمیخته شده و در دسترس نسل‌های بعدی قرار گرفته است. در مورد سال تولد و محل تولد رهبران ادیان زردشتی، مانی و مزدک اختلاف وجود دارد، چه رسد به این‌که جان‌مایه پیام این سه تن مشخص باشد. این‌که زردشت یکتاپرست بود یا خیر، نزد پژوهش‌گران محل نزاع و کشمکش می‌باشد. بگذریم از این‌که کتاب زردشت به‌وسیله سربازان اسکندر مقدونی به آتش کشیده شد و از آن جز اندکی باقی نماند.

پیامبرانی که در قرآن از آن‌ها نام برده شده، در مورد آن‌ها نیز اطلاعات محدودی وجود دارد، به‌ویژه درباره موسی و عیسی معلومات اجمالی در قرآن آمده است. تورات و انجیل روایت‌های کوتاه و پراکنده درباره پیام آن دو پیامبر الهی ارائه داده‌اند و همین حالا به صورت رسمی، نسخه‌های متعددی از این دو کتاب وجود دارند که خود آشکارا از ثقه نبودن آن‌ها سخن می‌گویند. در حالی که محمد در وضعیت کاملاً متفاوتی زنده‌گی کرده است.

کثیری از پژوهش‌گران اعتراف داشته‌اند که محمد در زیر نور آفتاب متولد شده و در همان‌جا زنده‌گی‌اش را سپری کرده است. این سخن بدین معنی است که هیچ گوشه‌یی از زنده‌گی محمد پوشیده و ناگفته باقی نمانده است. مورخان از زنده‌گی مادر و پدرش گرفته، تا قوم و قبیله او پرده برداشته‌اند. ماه و روز تولدش، دوران کودکی، عهد جوانی، دوران پیامبری و سرانجام لحظات مرگش را به رشته تحریر درآورده‌اند. سیره‌نویسان هر کدام یکی از پهلوهای زنده‌گی محمد را درج و ثبت و اوراق تاریخ کرده‌اند. به گونه مثال در تاریخ، از نوع لباس، غذای دل‌خواه، پاپوش‌های او، شانه موی او، اثاث منزل او، نام همسران و فرزندان او و خلاصه همه ابعاد زنده‌گی درج شده است. سید سلیمان ندوی می‌گوید: پیامبر تنها شخصیت در تاریخ بشریت است که به همسران خود رخصت می‌داد که از چگونه‌گی زنده‌گی‌شان با محمد به دیگران حکایت کنند و نگذارند چیزی از نظرها مخفی بماند، در حالی که سایر چهره‌های نامدار تاریخ سعی داشته‌اند زنده‌گی خصوصی‌شان در پرده مخفی بماند.

مسوولان وزارت مهاجرین:

در یک هفته ۳۵ هزار مهاجر به کشور برگشته‌اند

----- ابوبکر صدیق

در یک هفته اخیر بیش از ۳۵ هزار مهاجر از کشورهای ایران و پاکستان به افغانستان برگشته‌اند.

مسوولان در وزارت مهاجرین می‌گویند که در شش ماه گذشته ۲۰۰ هزار مهاجر به کشور عودت کرده‌اند؛ اما این آمار در این اواخر افزایش چشمگیری یافته است.

آنان می‌گویند که عودت مهاجرین داوطلبانه صورت می‌گیرد و برای هر فرد عودت کننده ۴ - ۵ صد دالر امریکایی و کرایه راه‌شان از طرف سازمان بین‌المللی مهاجرت پرداخته می‌شود.

در همین حال، برخی از نماینده‌گان ولایات شرقی با نگرانی از وضعیت عودت کننده‌گان در این ولایات به خدمات اولیه صحتی دسترسی ندارند.

این درحالی است که افغانستان با داشتن بیش از چند میلیون مهاجر پس از سوریه دومین مقام پناهنده‌گان را در جهان دارد که بیشتر مهاجرین در کشورهای ایران و پاکستان مستقر می‌باشند. اسلام‌الدین جرأت سخنگوی وزارت مهاجرین و عودت کننده‌گان در مصاحبه با روزنامه ماندگار می‌گوید: پس از رویدادهای اخیر در پاکستان و بلا گرفتن تنش‌ها میان این دو کشور؛ راهبرد دولت پاکستان در برابر مهاجرین افغانستان تغییر کرد و مهاجرین مورد آزار و ذیت قرار گرفته‌اند.

آقای جرأت افزود: به‌خاطر حل مشکل مهاجرین در پاکستان دولت افغانستان هیأتی را به ریاست وزیر مهاجرین به پاکستان فرستاد و این هیأت طی صحبت‌هایی با حضور نماینده کمیته سازمان ملل در امور مهاجرین با مقامات پاکستانی، مقامات آن کشور تعهد کرده‌اند که مهاجرین را اذیت نکرده تا شش ماه اسناد مهاجرت آنان را تمدید کنند.

به گفته آقای جرأت، برای حل مشکلات مهاجرین کمیسیون با حضور نماینده وزارت مهاجرین، کنسولگری افغانستان و نماینده ایالات‌های مختلف پاکستان تشکیل شده و به مشکلات مهاجرین رسیده‌گی می‌کنند.

او گفت که پس از تعهد کشورهای کمک کننده به افغانستان امیدواری مهاجرین به عودت بیشتر شده است، این در حالی است که در سال‌های پیشین چنین امیدواری وجود نداشته است.

سخنگوی وزارت مهاجرین خاطر نشان کرد: در یک هفته گذشته بیش از ۳۰ هزار مهاجر از کشورهای ایران و پاکستان به‌شکل داوطلبانه به کشور عودت کرده‌اند، در حالی که در شش ماه گذشته ۲۰۰ هزار تن به کشور عودت کرده‌اند که نسبت به سال‌های گذشته افزایش چشمگیری را نشان می‌دهد.

آقای جرأت تصریح کرد: مهاجرینی که اسناد رسمی مهاجرت دارند و به کشور عودت می‌کنند، علرغم کرایه راه برای هر فردی عودت کننده چهار الی پنج صد دالر امریکایی از طرف سازمان جهانی مهاجرت و کشورهای کمک کننده داده می‌شود، در حالی که برای افراد فاقد مدرک مهاجرت‌اند تنها از ۱۰ درصد کمک‌های سازمان جهانی مهاجرت مستفید می‌شوند.

آقای جرأت با بیان این‌که عودت به کشور داوطلبانه صورت می‌گیرد؛ گفت: برخی گزینه‌ها در داخل کشور برای عودت کننده‌گان در نظر گرفته شده است و وزارت مهاجرین در تفاهم به وزارت‌خانه‌های مسوول برای ادامه تحصیل و آموزش زمینه‌های را برای عودت کننده‌گان مساعد کرده و در ولایات برای‌شان نمرات رهایی زمین توزیع می‌گردد.

او گفت: بیشتر عودت کننده‌گان از ولایات شرقی و جنوبی افغانستان بوده‌اند که رقم درشت‌شان مربوط ولایات ننگرهار، لغمان، کنر می‌شود؛ اما از ولایات قندهار هلمند، نوروز، غور بادغیس و کندهار و تخار با آمارهای متفاوت به کشور عودت کرده‌اند.

آقای جرأت اضافه کرد: در مرز افغانستان شانزده نهاد، سازمان مهاجرت جهانی، ماین پاک، دوکتوروان بدون سرحد، کمیته‌سازمان ملل در امور مهاجرین، یونیسف و...، به‌خاطر حل مشکلات و رسیده‌گی عودت کننده‌گان با وزارت مهاجرین همکاری می‌کند و یکی این نهادها که از طرف کشورهای کمک کننده تمویل می‌شود با همکاری وزارت صحت پولیو و سایر واکسین‌ها و موارد پزشکی را برای کودکان و بزرگان تطبیق می‌کند.

اما، برخی از نماینده‌های مردم کنر و ننگرهار در مجلس نماینده‌گان وضعیت عودت کننده‌گان را در این ولایات نگران کننده خوانده می‌افزایند که عودت کننده‌گان در ولایات مشرقی به خدمات اولیه صحتی دسترسی ندارند. فریدون مومند نماینده مردم ننگرهار در مجلس

نماینده‌گان می‌گویند: بیش از پنج هزار مهاجر به این ولایت عودت کرده است که با مشکلات و چالش‌های فراوان دچار هستند.

آقای مومند افزود: مهاجرین از ولایت کنر، لغمان، نورستان و لوگر به علت بهتر بودن اوضاع امنیتی جلال‌آباد در این‌جا باقی‌مانده‌اند به مشکلات عدم دسترسی به خدمات صحتی، آموزش و لوازم زنده‌گی دچار هستند.

به گفته او، وزارت‌خانه‌های مسوول هیچ راهبردی برای سرپناه این مهاجرین ندارند و همه روزه شمار زیاد این افراد که در هوا آزاد و زیر خیمه‌ها زنده‌گی می‌کنند به علت گرمی هوا کودکان‌شان به امراض زیاد دچارند.

هم‌چنان، صالح محمد نماینده مردم کنر، با بیان این‌که برگشت مهاجرین در اوضاع فعلی که دولت آماده‌گی برای پذیرفتن آنها ندارد، دشوار است، گفت: مهاجرینی که از پاکستان به کشور عودت می‌کنند با بی‌سرنه‌گی، بی‌سرنوشتی دچار هستند، چون افراد که صاحب زمین هستند، توانایی ساختن خانه را ندارند.

آقای صلح افزود: بیشتر کسانی که عودت می‌کنند در منازل بسته‌گان‌شان بودباش می‌کنند؛ اما دولت راهبردی برای توزیع زمین و رسیده‌گی به مشکلات این افراد ندارد.

این نماینده مردم کنر خاطر نشان کرد که عودت کننده‌گان از برگشت خود به کشور خوش‌اند؛ اما دولت نسبت فساد اداری نمی‌تواند به مشکلات آنها رسیده‌گی کند.

آقای صلح از راه خدمات صحتی برای مرد و عودت کننده‌گان در ولایت کنر را ناچیز توصیف کرده افزود: یک بیمارستان در ولایت کنر وجود دارد که به دو ولایت نونستان و کنر رسیده‌گی کرده نمی‌تواند و مهاجرین نیز به مشکلات عدم دسترسی به خدمات صحتی دچار هستند.

آقای صلح عدم دسترسی به آموزش و پرورش را از چالش‌های فرا راه مهاجرین خوانده افزود: دولت بیشتر به پروژه کاری و خویش خوری مصروف است تا رسیده‌گی به مشکلات مردم. آقا صالح تصریح کرد: پس از آن‌که دولت پاکستان مهلتی برای خروج‌شان از پاکستان تعیین کرده همه روزه شماری زیاد از مهاجرین به کشور عودت می‌کنند که تنها به ولایت کنر ده تا دوازده متر روزانه می‌رسد.

وزارت معادن:

از تسلط طالبان بر معادن جلوگیری می‌کنیم

نگرانی کردند و تاکید نمودند که این وزارت به مدیران توانا ضرورت دارد تا در زمانی که کمک‌های جهانی کاهش می‌یابد، افغانستان بتواند از عواید معادن، سود بیشتری ببرد.

اما حالا حکومت می‌گوید در نتیجه عملیاتی که بر این معدن صورت گرفته، ساحات معدنی به کنترل حکومت در آمده و جلو استخراج غیرقانونی آن توسط مخالفین مسلح گرفته شده است. آقای نوری گفت: «در هفته گذشته نیروهای امنیتی عملیاتی را انجام دادند و نقاط منزلی را که در کنترل مخالفان دولت بود، از کنترل آن‌ها خارج ساختند. در سمنگان نیز قطعه‌خاصی ساخته می‌شود تا امنیت معادن ذغال سنگ را تامین کند.»

آقای نوری افزود که وزارت‌های داخله و معادن کمیته مشترکی را ایجاد کرده که هدف آن بررسی امنیت معادن است و در صورتی که لازم باشد پولیس در تامین امنیت معادن این وزارت را همکاری می‌کند. به گفته مقام‌ها در وزارت معادن، تلاش می‌شود تا جلو قاچاق سنگ‌های قیمتی و مواد معدنی به خارج از افغانستان نیز گرفته شود.

سخنگوی این وزارت گفت که از آغاز سال جاری تا کنون ۸۶ قرارداد با چهار شرط اساسی شفافیت، نظارت، کنترل، سودآوری و قابلیت تطبیق بودن را امضا

وزارت‌های داخله و معادن افغانستان در یک اقدام مشترک تصمیم دارند امنیت معادن این کشور را تامین کنند. این در حالی‌ست که عواید به دست آمده از معادن دومین منبع درآمد برای طالبان و زورمندان تبدیل شده است.

مقام‌ها در وزارت معادن و پترولیم روز سه شنبه گفتند که حداقل کنترل سه معدن از دست طالبان و افراد مسلح خودسر خارج شده است و پس از این امنیت معادن ذغال سنگ در ولایت سمنگان از سوی پولیس تامین می‌شود.

براساس اظهارات مقام‌ها در این وزارت، نیروهای امنیتی توانسته‌اند تا معادن کرومایت در ولایت پروان را نیز تحت کنترل دولت در آورند.

محمی‌الدین نوری سخنگوی وزارت معادن و پترولیم روز سه شنبه در یک کنفرانس خبری در کابل گفت: «نیروهای امنیتی جلو ۱۲۰۰ فعالیت غیرقانونی را در ولایات مختلف گرفته‌اند. این نشان می‌دهد که در سال‌های گذشته استخراج غیرقانونی وجود داشته است. ما هنوز هم نگرانییم که در برخی از ولایات به دلیل این که نیروهای امنیتی حضور ندارند، استخراج غیرقانونی وجود داشته باشد.»

این در حالی‌ست که نهادهای ناظر بر منابع طبیعی افغانستان، اخیراً از ضعف مدیریت در رهبری وزارت معادن ابراز

حنیف اتمر در کندز:

تروریستان را خانه به خانه تعقیب می‌کنیم

تعقیب می‌کنیم

مقام‌های ارشد امنیتی افغانستان دیروز (سه شنبه-۱۲ سنبله) در دیدار از ولایت کندز، بر سرکوب و به زیر کشیدن طالبان در این ولایت تأکید کردند. وزیر دفاع ملی و امور داخله کشور، مشاور شورای امنیت و فرمانده ماموریت حمایت قاطع ناتو در افغانستان در رأس هیأتی به ولایت کندز رفتند.

حنیف اتمر، مشاور شورای امنیت ملی کشور گفت که تروریستان را در این ولایت، لانه به لانه و خانه به خانه تعقیب می‌کنیم و از بین می‌بریم. مشاور شورای امنیت ملی کشور به مردم کندز اطمینان داد که حکومت مرکزی در خصوص وضع امنیتی این ولایت مصمم است و به زودی در وضعیت این ولایت تغییرات چشم‌گیری رونما خواهد شد. آقای اتمر گفت که این جنگ از خارج از پاکستان ذریعه ای.اس.ای در اتخاذ به تروریستان بین‌المللی علیه ملت ما تحمیل شده و به پیش برده می‌شود و جنایت‌کارانه خلاف تمامی اصول و روابط بین‌المللی همین تروریسم عیله کشور ما تمویل کرده و به آن ادامه می‌دهد. اسدالله عمرخیل والی کندز در نشستی با حضور مقام‌های امنیتی گفت که اگر به وضع فعلی این ولایت به موقع توجه نشود، دامنه نا امنی از ولایت به کشورهای آسیای میانه نیز کشانیده خواهد شد.

آقای عمرخیل بیان نمود که هم اکنون مردم کندز از همه چیزی مقدم به امنیت اولویت می‌دهند. او تصریح کرد: «اگر این ولایت از گروگان‌گیری این دشمن انسانیت خلاص نشود و همین حالا همین دشمن ما آهسته آهسته به طرف روسیه هم پای خود را دراز کرده است و می‌خواهد به شکلی از اشکال روابط خود را مستحکم بسازند و تا به حال ممکن یک اندازه هم کاری هم با این‌ها شده باشد و در آینده خطر زیاد متوجه ما خواهد شد.»

از سویی هم شماری از منتقدان و بزرگان اقوام ساکن ولایت کندز، از این مسوولان بلندرتبه دولتی که وارد کندز شده بودند، خواستند تا به وضعیت امنیتی این ولایت توجه جدی نمایند و برای بیرون رفت بحران کنونی کندز راحل جست‌وجو کنند، تا مردم در یک فضای آرام بدون کدام نگرانی زندگی نمایند.

میرزا محمد لغمانی یکتن از منتقدان این ولایت در این خصوص چنین گفت: در هر طرف مرکز کندز طالبان در یک کیلومتر و دو کیلومتری حضور دارند و این قوت‌ها و تانک‌ها به خاطر چی به این‌جا آمده‌اند و هیچ‌بدر ما نخورده است و این مسوولان ما را فریب می‌دهند و حکومت را فریب می‌دهند.

در این حال، جنرال جان نیکولسن فرمانده عمومی ماموریت حمایت قاطع ناتو در افغانستان، به مسوولان محلی کندز و باشندگان این ولایت اطمینان داد که آنان در خصوص همکاری‌های همه‌جانبه‌شان با نیروهای امنیتی افغانستان مصمم هستند.

آقای نیکولسن علاوه کرد که به زودی کندز از وجود طالبان مسلح تصفیه خواهد شد. او گفت: ما عملیات تحت نام شفق را از ولایت کندز آغاز کرده بودیم، در همین‌جا به پایان می‌رسانیم و توجه بیش‌تر ما به ولایت بدخشان و به خصوص به کندز است، من درد مردم کندز را حس می‌کنم.

وزرای دفاع و امور داخله افغانستان هم به باشندگان کندز تعهد سپردند که به زودی در این ولایت عملیات گسترده نظامی راه‌اندازی می‌شود، تا این ولایت را به گونه کامل از موجودیت طالبان مسلح تصفیه نمایند.

این مقامات در حالی از کندز دیدن نمودند که این ولایت با تهدیدات بلندی امنیتی روبه‌رو بود و افزودن بر آن هم اکنون در ولسوالی‌های قلعه‌زال و دشت ارچی این ولایت درگیری شدید میان نیروهای دولتی و طالبان مسلح جریان دارد.

فیسبوک نامه

صبور رحیل

کار سیاسی و کار روشن فکرانه از هم جدا، دگرگون و حتا در برخی موارد ضد یکدیگر اند.

سیاست به دست آوردن، حفظ و به کارگیری قدرت است. درحالی که روشن گری بیان حقایق و خردورزی است، صرف نظر از این که بیان این حقیقت به چه کسی مفید است و به چه کسی مضر. درست همین جاست که سیاست با روشن گری در تقابل قرار می گیرد. اما آیا می توان از اهمیت و موجودیت سیاست و روشن گری در جامعه انکار کرد؟ آیا روشن گران می توانند سیاست کنند و اگر می توانند با روشن گری وداع نباید بکنند؟ به همین ترتیب آیا سیاستمدار می تواند روشن فکر و روشن گر بماند؟ روشن فکر به بیان هر آن چه عقلش قد می دهد، متعهد است. اما سیاستمدار در گفتن حقایق و واقعیت ها گزینشی عمل می کند. سیاستمدار همه نیروها را برای به دست آوردن یک هدف بسیج می کند و نیاز دارد تا به حقایق گزینشی عمل کند. اما کار روشن فکر گفتن دریافت های عقلی خودش است و برایش اهمیتی ندارد که حرفش بسیج کننده است یا از هم پاشانده.

پس اگر کسی سیاست می کند، باید برای تأمین سهم خود در قدرت با هر چه در توان دارد، تلاش کند. اما به روشن فکران راستین گوش باید داد و از تولیدات اندیشه بی شان سود باید برد، اما به جفگیات فلسفی و چرندیات روشن فکر مابانه نباید ارزش داد. اگر کسی کار روشن گری می کند، پس با عقده ها و بغض های انقلابی و ادبیات نیشدار و جهت گیرانه صحبت نکند و بدون واکنش هایی مقطعی، یکسره و پیوسته به کار روشن گری بپردازد تا مردم بدانند که نه از روی عقده های روزمره، بلکه از روی اهداف و از عمق یک بینش عمیق صحبت می کند...

رامین مظهر

در مورد وضعیت مردم بامیان:

در فضای مجازی افغانستان چیزی که زیاد است و ارزان، شایعه و خبرهای دروغ است؛ به همین لحاظ نمی شود به هر خبر و نگارک فیس بوکی اعتماد کرد و برپایه آن دست به اقدام زد.

در مورد حادثه دیروز بامیان خبرهای ضد و نقیضی نشر شده است؛ اما بنا به اطلاع دقیق طی تماسی که من با مردم در بامیان داشتم قضیه از این قرار بوده است:

دیروز پولیس حوزه اول امنیتی که مربوط وکیل شیدانی می شود، با بهانه های مختلف دست به برداشتن دکاکین مردم زده و پس از آن که با مقاومت مردم مواجه شده اند؛ معترضین را سیرکوب کرده به زندان انداخته اند. زندانیان بعداً با وساطت بزرگان و موسفیدان محل آزاد شده اند.

باید برای گروهی که بر علیه مردم در بامیان از سال ها به این طرف دست به استبداد می زنند، روشن شده باشد که حرکات تبعیض آمیز و متعصبانه فقط کاری که می کند کوچک ساختن خودشان است. بناً از آقای خلیلی می خواهم به گروه شان در بامیان گوش زد کنند که سال هایی که زور و تفنگ حرف اول را می زد، گذشته است و ما باید به کارهای مهم تر و بزرگ تر برسیم. خودتان و ما را مجبور نسازید که وارد بازی های کوچک شویم که سرانجامش فقط به تاوان خودتان است!

ملک ستیز

کمیسیون سازی، به زشت ترین واژه در فرهنگ سیاسی دولت افغانستان در آمده است. چون این روش هیچ گاه بی آمدی به بار نداشته است. از این واژه خبری فاجعه و مرگ می آید. رهبران دولت بانی این روش هستند که از این طریق بی کفایتی خود را در برابر خون قربانیان به نمایش می گذارند. در هیچ کشوری دنیا به این سان بی حرمتی در برابر شهروندان صورت نمی گیرد.

دستگیر روشنیالی

افغانستان با کمبود رهبر، قوماندان، قهرمان، میر و امیر... مواجه نیست. این کشور فرهنگ میر و امیر... سازی دارد و پاکستان هم پیوسته برای ما رهبر، زعیم، میر و امیر می سازد. افغانستان با کمبود اندیشه های مواجه است که به خواست انسان و زمان جواب داده بتواند و افغانستان به کمبود ارزش های مواجه است که جامعه مدرن بالای آن ساخته شود.

فرانسه از ماه دسمبر ۲۰ مسجد و نمازخانه را بسته است

وزیر داخله فرانسه با بیان این که از دسمبر سال گذشته میلادی تاکنون مقامات این کشور حدود ۲۰ مسجد و نمازخانه را که گمان می رفت «افراطی گری» را تبلیغ می کنند، بسته است و وعده داد که این روند را ادامه خواهند داد و مکان های این چنینی بیشتری را تعطیل خواهند کرد.

برنارد کازنو، وزیر داخله فرانسه به دنبال نشستی با رهبران «شورای مسلمانان فرانسه» گفت: در فرانسه هیچ جایی برای افرادی که در مساجد یا نمازخانه ها خواستار تنفر یا تحریک انزجار می شوند و افرادی که به اصول و قوانین جمهوری از جمله برابری زنان و مردان احترام نمی گذارند، وجود ندارد.

او افزود: به همین خاطر است که چند ماه پیش تصمیم گرفتم تا از طریق اعلام حالت فوق العاده اقدامات قانونی یا اجرایی چنین مساجدی را ببندم. حدود ۲۰ مسجد بسته شده اند و تعطیلی مساجد بیشتری نیز در راه است.

کازنو ادامه داد: از سال ۲۰۱۲ میلادی ۸۰ تن از فرانسه اخراج شده اند و اخراج های بیشتری نیز در راه است.

در فرانسه حدود ۲۵۰۰ مسجد و نمازخانه وجود دارد گمان می رود که حدود ۱۲۰ مورد از آن ها افراطی گری را تبلیغ می کنند.

این اقدامات پس از آن صورت گرفت که حملات تروریستی اخیر در فرانسه سولالی را درباره ناکامی های امنیتی و هم چنین بودجه های خارجی برای بسیاری از مساجد به وجود آورد.

کازنو درباره نگرانی ها از چنین بودجه هایی گفت: مقامات روی یک نهاد فرانسوی برای اسلام کار می کنند که شفافیت کامل در تأمین مالی مساجد را با احترام شدید به اصول و قوانین سکولار تضمین می کند.

در همین حال، مانوئل والس، نخست وزیر فرانسه نیز گفت: برای پاریس بسیار سخت است که آزادی اسلام را تضمین کند. علی رغم ارتباطات این کشور با دین اسلام، سم و وحشتناک افراطی گرایی در حال گسترش است.

او افزود: اگر اسلام به جمهوری برای مبارزه با افرادی که آزادی های عمومی را متزلزل می کنند، کمک نمی کند، برای کشور ما بسیار دشوار است که بخواهد آزادی عبادت را تضمین کند.

انور کبیچ، رییس شورای مسلمانان فرانسه نیز گفت: برنامه هایی برای ایجاد نهادی به منظور کمک مالی به ساخت و اداره مساجد در سراسر فرانسه وجود دارد. حامیان افراط گرایان امکان دسترسی به این سازمان را که از سوی کمپانی های پخش مواد غذایی حلال حمایت مالی می شوند، نخواهند داشت.

ادعا درباره حرف زدن گولن با خدا و مشورت گرفتن از پیامبر!

تحقیقات و بازجویی ها از حامیان فتح الله گولن که به هدایت کودتای نافرجام در ترکیه متهم است، ابعاد و جزئیات جدید و عجیبی را از اندیشه و طرز تفکر این گروه را برملا می کند.

طبق تحقیقات و بازجویی های ادامه دار و هم چنین اعتراف های شخصیت های نزدیک به فتح الله گولن، این شخص ظاهراً ادعا کرده است که با خدا صحبت می کند و از پیامبر (ص) در خواب مشورت می گیرد و هم چنین خود را چهاردهمین عالم اسلامی پس از «بدیع الزمان سعید النورسی» به شمار می آورد!

لطیف اردوغان، معاون سابق فتح الله گولن که حدود ۴۰ سال از نزدیک با او زنده گی کرد و سپس از او جدا شد، در اظهاراتی مطبوعاتی مدعی شد: فتح الله گولن به من گفت که او با خدا صحبت کرده است و خدا به او گفته است، هستی را به خاطر محمد (ص) خلق کردم، اما آن را فقط به خاطر تو نگه می دارم!

لطیف که چند روز پیش از کودتای اخیر کتابی را با عنوان «چهره شیطان گولن» منتشر کرد، در آن پیش بینی نمود که کودتایی به زودی رخ دهد.

او گفت، گروهی که گولن رهبری آن را برعهده دارد، «خطری برای یک میلیارد و نیم مسلمان در جهان است».

طبق متن اعتراف ها که توسط خبرگزاری رسمی ترکیه منتشر شده است، یک افسر ترکیه ای به نام «س. آ.» گفته است که یک شخص مسوول در گروه که نامش بولنت بوده است، به او گفته که گولن هر شب پیامبر را در خواب می دیده و در مسایل مسلمانان و مشکلات شان از ایشان مشورت می گرفت و دستوراتی که او بر حامیانش دیکته می کند، همان دستوراتی است که از پیامبر گرفته است!

این افسر ترکیه ای که از طریق مدارس گولن به این گروه پیوسته بود، در ادامه مدعی است: بولنت به من گفت که پس از وفات پیامبر، هر ۱۰۰ سال تنها یک عالم بزرگ به زمین می آید و تعداد علمایی که خواهند آمد، به ۱۴ تن می رسد و بدیع الزمان سعید النورسی، سیزدهمین عالم و گولن چهارمین عالم است!

در یک شهادت دیگر که رسانه های ترکیه ای منتشر کرده اند، یکی از افسران می گوید: ما کمی راه می رفتیم و سپس در قهوه خانه یا رستورانی می نشستیم و مسوول گروه به من هشدار داده بود که بسیار محتاط باشیم و او به من نسبت به نماز علنی در فرماندهی ژاندارمری هشدار داده بود و به جای وضو گرفتن این پیشنهاد را به من داده بود که تیمم کنم و نماز را در رخت خوابم با بستن و بازکردن چشم هایم اقامه کنم که این کار طبق روایتگری فتح الله گولن برای آن ها، پاداش بسیار زیادی دارد.

۲۲ مربی تیم فوتبال افغانستان مدرک درجه سی دریافت کردند

فدراسیون فوتبال آسیا و افغانستان از پایان یک دوره آموزشی ۱۵ روزه برای ۲۲ مربی فوتبال در کشور خبر داده اند. در خبرنامه فدراسیون فوتبال کشور آمده که این مربیان از ۱۰ ولایت اشتراک کرده بودند و در پایان، مدرک درجه سی به آنان داده شد.

مربیان فوتبال در این دوره آموزشی کوتاه مدت، فن بازی فوتبال را به صورت نظری و عملی فرا گرفتند تا به بازیکنان فوتبال در ولایت ها و ولسوالی ها آموزش دهند.

در این دوره آموزشی، کیومرث دهقانپور مربیان افغانستان را آموزش می داد.

کرام الدین کریم، رییس فدراسیون فوتبال کشور در پایان این دوره آموزشی به مربیان کشور گفت که پس از این باید در جهت آموزش بازیکنان جوان تلاش بیشتر کنند.

به گفته آقای کریم، موفقیت فوتبال کشور به تلاش مربیان بستگی دارد و این مربیان باید از اندوخته های شان استفاده بیشتر کنند.

کیومرث دهقانپور، مربی فدراسیون فوتبال آسیا می گوید، افغانستان در سطح آسیا و اروپا تنها کشوری است که بدون هیچ گونه هزینه یی برای مربیانش زمینه آموزش فراهم می شود.

اعضای دو تیم برای رقابت در دور چهارم شپگیزه اعلام شدند

فدراسیون کریکت افغانستان دور چهارم برنامه ریزی رقابت های جام شپگیزه و فهرست اعضای تیم قهرمانان مس عینک و نهنگان آمو را اعلام کرد.

نوروز منگل، مربی، گلبدین نایب، نورعلی زدران، احسان الله جنت، رحمت شاه زرمتمی، وحیدالله شفق، ضیاءالرحمان اکبر، دولت زدران، یوسف زازی، فضل زازی، عمران محمدی، ضیاءالحق عیسی خیل، صدام منگل، رحمان گریز، جاوید زدران، مجیب زدران و فرید زرگر به عنوان اعضای تیم مس عینک معرفی شدند.

میرویس اشرف مربی، جاوید احمدی، عثمان غنی، افسر زازی، جمعه گل، طاهر عادل، خیبر عمر، غم زدران، حاجی مراد، شرف الدین اشرف، ناصر طوطاخیل، یامین احمدز، شاپور زدران، اسد متنی، عبدالواسع، ضیاءالحق و زاهدخان نیز اعضای تیم نهنگان آمو اعلام شده اند.

در روز اول مسابقات تیم های زون آمو با مربی گری اصغر استانکزی و کابل بازان به مصاف هم رفتند که بازی با تساوی پایان یافت.

بر پایه گفته های مسوولان فدراسیون کریکت، دور چهارم مسابقات شپگیزه شبیه مسابقات «آی.پی.ال» هند است و تیم های ممتاز از این طریق شانس راه یافتن به ۴ تیم ممتاز را خواهند یافت.

پس از رقابت های لیگ، تیم های ممتازی که مقام دوم را به دست آورده باشند، برای رسیدن به مقام اول در برابر هم قرار می گیرند. تیم های برنده به دور نهایی راه می یابند و تیم های بازنده نیز برای رسیدن به دور نهایی با هم رقابت می کنند.

بر اساس معلومات فدراسیون کریکت، ۴ تیم ممتاز به مسابقات نیمه نهایی راه می یابند و دو تیم برنده این دور برای قهرمانی به مصاف هم می روند. گفته می شود که بازی های شپگیزه به تاریخ ۹ آگست سال جاری آغاز شده و نتیجه اش به تاریخ ۱۹ همین ماه اعلام خواهد شد.

گفته می شود که لباس های بازیکنان این مسابقات در نشست ویژه ای از سوی فدراسیون کریکت کشور انتخاب شد. فرید هوتک، مسوول مطبوعاتی فدراسیون کریکت می گوید، روی فهرست دیگر تیم های اشتراک کننده در مسابقات شپگیزه کار جریان دارد و به زودی فهرست شان اعلام می شود.

Mandegar

چه چیزی رییس جمهور امریکا را تعیین می کند؟

----- بهمن نامور

اگر نزدیک انتخابات چندین رخداده قابل توجه تروریستی در امریکا روی دهد قطعاً ترامپ برنده انتخابات خواهد بود. همه می دانیم که رخدادهای تروریستی به نفع افراطیون عمل می کنند، بنابراین شانس ترامپ بیش از گذشته می شود و رقابت میان او و کلینتون شدت خواهد گرفت.

در جهانی که رخدادهای بسیار دشوار است، چنانچه تصمیمات بیش از پیش لحظه ای و آنی شده اند. امروز بیشتر از هر دوره ای دیگر در انتخابات مانند سایر پدیده های چستی و چگونگی رخدادهای هستند که تصمیم سازی می کنند. جهان جهانی سازی شده موجب گردیده تا انسانها به شدت سطحی و آنی شوند. به قول یکی از نظریه پردازان پست مدرن، انسان معاصر عمق را از دست داده است. در نتیجه با از دست دادن ژرفنا این انسان، قطعه ای و آنی شده است. بنابراین نسل جدید که آن را نسلی جهانی، سطحی و لحظه ای تصور می کنند، فرایند خودش را در تصمیم گیری ها دارد؛ فرایندی که با نسل های پیشین متفاوت است. او چنانچه میشل مغزولی می گوید فقط در رابطه با فضا خانه بدوش نیست بلکه در حوزه سیاست، فرهنگ و حتی اعتقادات نیز کولی وار زندگی می کند. در چنین موقعیتی است که انتخابات مردمی ماهیت و نظام متفاوتی به خود می گیرند.

به همین منظور نگاهی بسیار گذرا به انتخابات ریاست جمهوری امریکا که بی تردید می تواند نقش تعیین کننده ای در آینده جهان داشته باشد، انداخته می شود. البته این فقط انتخابات ریاست جمهوری امریکا نیست که حساسیت های زیادی را به دنبال دارد بلکه در جهانی که به طور تناقض نما همزمان بسیار به هم پیوسته و بسیار از هم گسسته است هر پدیده بزرگی در هر کشوری به ویژه کشورهای تاثیرگذار حساسیت زا هستند. این پدیده ها به سرعت از ظرف مرزهای

حال با توجه به مطالب بالا می توان گفت که این رخدادهای خواهند بود که رییس جمهور امریکا را انتخاب می کنند. به بیان روشن تر، اگر نزدیک انتخابات چندین رخداد قابل توجه تروریستی در امریکا روی دهد قطعاً ترامپ برنده انتخابات خواهد بود. همه می دانیم که رخدادهای تروریستی به نفع افراطیون عمل می کنند، بنابراین شانس ترامپ بیش از گذشته می شود و رقابت میان آنها شدت خواهد گرفت.

بهرتر است اضافه شود از آنجایی که ملت امریکا ملتی خودپسند و خود شیفته است مکان رخداد نقش مهمی ایفاء می کند. چنانچه اگر رویدادی بزرگ و تاثیرگذار تروریستی در خاک امریکا به وقوع بپیوندد بی تردید بر محبوبیت و حقانیت ترامپ افزوده می شود. به همین دلیل ترامپ تروریست ها را دوست دارد و در حالی که به طور علنی به آنها دشنام می دهد به طور غیرعلنی آنها را ستایش می کند. حتی می توان کمی پیش تر رفت و گفت اگر امکان داشته باشد همفکران وی تروریست ها را در صورت امکان تقویت خواهند کرد. از آنها چهره های بزرگ در عین حال هولناک مانند فرانکشتاین خواهند ساخت که فقط اسطوره های زئوسی مانند ترامپ می تواند بر آن چیره شود. در نبرد اسطوره ها جایی برای کلینتون باقی نمی ماند.

از سوی دیگر خانم کلینتون عنصری کم فعال است و بیشترین شانس او رقیب اوست. همانطوری که بهترین شانس ترامپ تروریست ها هستند بهترین شانس کلینتون نیز ترامپ است. جهان انتخاباتی در غرب و به خصوص در امریکا به جهانی انفعالی و واکنشی تبدیل شده است. دیگر نظرات فعالان نیست که تعیین کننده اند بلکه کنش های رقیب است که تاثیر بیشتری را دارد. بر اساس تحلیل گفتارهای هر یک از داوطلبان بیش از اینکه به توصیف نظرات خود اختصاص داشته باشد بر تخریب نظرات رقیب استوار شده است.

این دو رقیب، رقیبی فعالتر و تعیین کننده تر دارند که همانا رخدادهای هستند. آنها در مقابل رخدادهای فقط می توانند واکنش مناسب تر یا نامناسب تری داشته باشند. مانند آنچه در برابر هک کردن ای میل های خانم کلینتون و حزب دمکرات ها رخ داده است. هر کس بتواند بهتر فرایند از آن خودسازی را در برابر رخدادهای انجام دهد موفقتر خواهد بود. در این رابطه هوشمندی به داشتن برنامه و ساختار منسجم به منظور فراهم آوردن وضعیتی بهتر برای مردم نیست بلکه هوشمندی انتخاباتی معنای تازه ای پیدا کرده است و آن بلاغت و واکنش در لحظه است. بنابراین باید دید در این انتخابات «رخدادهای» چه تصمیمی می گیرند.

حتی نسبت به این موضوع که نتایج پیروزی این یا آن چه خواهد بود را نیز باید به فرصت دیگری واگذار کرد. موضوع اصلی این است که چه عنصری می توانند در انتخابات یا یکی از آنها نقش موثری ایفاء نمایند. بی شک می توان عوامل و عناصری چند را برشمرد اما به یقین در میان این عوامل نقش «رخدادهای» کلیدی خواهد بود زیرا عصر ما بیش از هر دوره ای متاثر از رخدادهای است. این رخدادهای و نه ساختارها، تصادفها و نه برنامه هستند که بیش از پیش در تصمیم سازی ها حتی در بالاترین سطوح تاثیر می گذارند. انتخابات از میان آنها انتخابات ریاست جمهوری امریکا نیز متاثر از همین رخدادهای است. به همین دلیل پیش بینی دقیق نتایج بسیار دشوارتر از گذشته شده است و میزان کسانی که بر اساس رخدادهای قضاوت می کنند در آینده نسبت به کسانی که بر اساس ساختارها قضاوت می کنند بیشتر می شود.

خود به خارج لبریز می شوند و قسمت یا تمام جهان را متاثر می سازند. مردم کشورهای ایران یا فرانسه، امریکا یا انگلیس، چین یا روسیه و برخی دیگر فقط رییس جمهور یک کشور را انتخاب نمی کنند بلکه در عین حال یک بازیگر موثر جهانی را انتخاب می کنند. به همین دلیل انتخاب آینده در امریکا بسیار حساس و به دلایلی شاید حساس ترین انتخابات تاریخ معاصر این کشور باشد.

بهرتر است در اینجا یادآوری شود که موضوع چرایی انتخاب این دو رقیب بحث نیست. در اینکه چه فرایندی منجر به انتخاب این دو رقیب شده نیز صحبت نخواهد شد. همچنین نیازی نیست تا در مورد نقش قدرت و ثروت برای رسیدن هر یک از آنها به این مرحله سخن گفته شود. حال که این دو در مقابل هم قرار گرفته اند مناسب است در این خصوص سخن گفته شود که چه کسی و با چه عللی می تواند در این کارزار پیروز شود.

اردوغان:

غرب از تروریسم حمایت می کند

را اجرایی کند، اتحادیه اروپا به سرعت تمامی مذاکرات پیرامون پیوستن ترکیه به اتحادیه اروپا را به حالت تعلیق در خواهد آورد.

اجرای مجازات اعدام در حق شرکت کنندگان در کودتای ناکام وجود دارد. از سوی دیگر، ژان کلود یونکر، رییس کمیسیون اروپا تصریح کرد که اگر ترکیه مجازات اعدام

کودتاها را درک می کند. اردوغان عنوان داشت: اعلام وضعیت فوق العاده نیز برای حفظ نهادهای مدنی ما و بازسازی ساختار نهاد نظامی کشور صورت گرفت و اگر ما وضعیت فوق العاده را اعلام نکرده بودیم، گروه کودتاچی می توانست اهداف خود را محقق سازد. باید وضعیت فوق العاده اعلام می شد تا ترکیه شاهد کودتای دیگری نشود. اردوغان تاکید کرد: تا زمانی که مردم قدرت مند و یکپارچه باشند، ترکیه تمامی تهدیدها را پشت سر خواهد گذاشت.

در همین حال، اردوغان در مصاحبه با شبکه ایتالیایی «RaiNews24» تصریح کرد: ۵۷ درصد از شهروندان ما خواهان اجرای مجازات اعدام هستند و اگر پارلمان نیز با این امر موافقت کند، هیچ کس نمی تواند بر سر راه اجرای اعدامها مانع تراشی کند. پیشتر نیز اردوغان گفته بود که امکان بررسی

رییس جمهور ترکیه غرب را به کمک و حمایت از برخی از سازمان های تروریستی متهم کرد.

به گزارش خبرگزاری نووستی، رجب طیب اردوغان، رییس جمهوری ترکیه عنوان داشت: غرب از برخی از سازمان های تروریستی حمایت کرده و به آنها کمک می کند.

رییس جمهور ترکیه تصریح کرد: ما آن حمایت قابل انتظار را از دوستانمان در هنگام کودتا و پس از آن دریافت نکردیم. وی تاکید کرد: کودتای نافرجام از سوی قدرت های خارجی طرح ریزی شده بود و هدف از آن ضربه زدن به رشد، وحدت و پیشرفت ترکیه بود.

رییس جمهور ترکیه تصریح کرد: اتحادیه اروپا به وعده های خود پیرامون توافق ویژه در مورد مهاجران عمل نکرده است.

وی در کنفرانسی خبری عنوان داشت: رخدادهای کودتا در ترکیه انجام شد، نمایندگان در ترکیه بودند، اما سناریو و دیالوگ آن در خارج کشور نوشته شده بود.

وی با اظهار تاسف نسبت به این امر که غرب از تروریسم حمایت می کند و در کنار کودتاها می ایستد، گفت: روزی فرا خواهد رسید که اروپا تاکیده های مکرر ما نسبت به خطر تروریسم و